

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 9 MAJ 1915.

HUFVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.RED.-SEKRETERARE:
ELIN WÄGNER.

Vår i Bergianska trädgården

DET GES människor, som ha sinne för det som växer och gror och andra, som inte ha det. Dessa senare förstå inte hvad det kan vara för nöje att gå och påta ned en liten kvist i en kruka och sedan pyssla om den hvarje dag, som går. För de förra, för dem, som förstå det, som fylla sina fönster med så många växter som få rum och som drömma om balkongträdgårdar, för dem behöfver det säkert inte förklaras, hvilken gyllene tid de ha just nu att få sin lust tillfredsställd att se, hur det spirar och grön-

I VÄXTHUSET

skar ur jorden. Men många ha inte tid att som de ville hvarken sköta egna små växtbarn eller bege sig ut för att se, hur intensivt arbetet med sådana drivves i dessa dagar rundtomkring vår stad. Det är dock inte långt till Frescati station på Djursholmsbanan, och några steg blott därifrån ligger Bergianska trädgården, där man kan få skåda allt hvad ens hjärta lyster af det tidiga vårarbetets skiftande sysslor, och därtill rundtomkring den läckaste natur. Upplinjerade som kartor ligga de stora trädgårdsfälten och drifbänkarna med sina

UTSORTERING I DRIFBÄNKARNA

glastak. Under dessa tak, som lyftats af här och där, plockar man nu fram och sorterar till omsättning de späda plantorna, som i början af juni äro färdiga att sändas ut. Det är skott till grupp- och rabattväxter, som sedan skola glädja våra ögon kring landhemmen och sommarvillorna, våra välkända gamla vänner pelargonier, fuchsior, begonior, astrar och löfkajor, penséer, stockrosor och heliotrop.

Så har man andra släkters barn, litet allvarligare och nyttigare, som också i juni skickas ut i världen. Men dessa hamna i köksträdgårdens sän-

ras på detta enkla sätt. Jordgubbsplantorna ha just i dag blifvit af-fäckta sitt vinterhölje och fått lof att för första gången titta upp mot solen.

Inpackningen af det, som säljes ut från trädskolan, måste ske med den yttersta omsorg; i en maskin, på hvilken växten lägges, lindas den i halm och surras försiktigt, innan den på lastvagnen föres bort att sändas till herrgårdar, till stadsplanteringar och till kyrkogårdar ute i landet. Här är fruktträd, alléträd, bärbuskar samt hängträd, kastanjer och andra.

Från ett besök i drift-huset, där man pysslar

UTSIKT FRÅN BOTANISKA TRÄDCÅRDEN

APPELTRÄDEN PLANTERAS

STICKLINGAR LÄGGAS UT

gar. Det är gurkor, sallat, melon, lök, blomkål och selleri, och de små kraftiga kronärtskocksbuskarna, som sås i krukor i februari och redan breda ut sig i väldiga blad.

I närheten ses de ännu bara taggiga rosenstånden, ett helt fält, och längre bort planteras äppelstammar, så där omkring 9,000, ty här är allt i många tusental. På ett fält med snören i rader läggas sticklingar ned i fäta led snedt lutande. Det är vinbär, poppel och pil och frädgårdsbusken lugustrum, som plante-

PLANTSKOLANS ALSTER INPACKAS

om bland annat 10,000 pelargonier af en mängd slag, bege vi oss till den vetenskapliga afdelningen, den botaniska trädgården med växthuset, dit man brukar gå för att se Viktoria Regia blomma. Denna del af anstalten är säkert den af stockholmarna mest kända. Från kullarna här har man också en härlig utsikt öfver vattnet bort mot staden, som nu ligger i det mest förskönlade soldis och väntar på invasionen af markens alla härliga blommor för sina parker.

H. S.

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år	Kr. 6.50	Helt år	Kr. 9.—
Halft år	3.50	Halft år	4.50
Kvartal	1.75	Kvartal	2.25
Månad	0.75	Månad	0.90

Iduns byrå o. Expedition, Mästersamuelsgatan 45.

Redaktionen: Riks 1646. Allm. 9803.	Expeditionen: Riks 1646. Allm. 6147.
KL 10-4.	KL 9-6.
Red. Högman: Riks 8660. Allm. 402.	Annonskontoret: Riks 1646. Allm. 6147.
KL 11-1.	KL 9-6.
Verkst. direktören kl. 11-1.	Riks 8659. Allm. 4304.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:	Utländska annonser:
25 öre efter text.	30 öre efter text. 35 öre
30 öre å textside.	å textside. 20 % förh.
20% förhöjning för särsk. begärd plats.	för särsk. begärd plats.

Jane Addams - conciliatrix.

Några ord om Hull House i Chikago och dess skaparinna.

Af ELISABETH KREY.

ISIN IFVER ATT FÅ EN ETTIKET på Jane Addams, som ledde förhandlingarna vid kvinnornas fredskongress i Haag, har dagspressen stämplat henne som filantrop. Men Jane Addams själf skulle reagera mycket starkt mot detta ord, som helt och hållet strider mot det innersta i hennes lif och lära och som för henne ljuder som ett hån mot det demokratiska ideal, hon sträfvat mot.

Då miss Addams i början på 1890-talet hyrde Hull House i Chikago och öppnade dess dörrar för kvarterets inbyggare, rika och fattiga, unga och gamla, män, kvinnor och barn, tagna i familjer "som Herren har blandat dem", var det icke som filantrop hon handlade, utan som sann amerikansk demokrat i Abraham Lincolns anda. "Vi äro icke villiga", lyder ett uttalande af Jane Addams från denna Hull House' barndomstid, "att öppet och officiellt erkänna, att amerikanska medborgare äro skilda åt i klasser, äfven om vi nödgas utgå från ett sådant antagande, då vi vädja till människorna och framhålla att den högre klassen har plikter mot den lägre. Vår demokrati är alltjämt vår dyrbaraste egendom, och vi handla väl uti att göra motstånd mot hvarje intrång på den, äfven om de göras i välgörenhetens namn."

Här är ett af dessa yttranden, i hvilka man möter Jane Addams hel och hållen. En styrelse af folket, för folket, genom folket, sådan Lincoln drömde den, är faktiskt genomförd inom Hull House på alla dess skiftande verksamhets-

områden, hvilka utexperimenterats under ett kvarts sekel till förmån för de 33 olika nationer, som äro bosatta i Hull House' omedelbara grannskap. För att förstå något af Hull House' svårigheter att hålla sina portar ständigt vidöppna för den omgifvande mänskligheten, måste man komma ihåg att denna våg af invandrare aldrig stannar, utan sköljer vidare. Ständigt nya invandarmassor, alla lika osmälta och heterogena slå sig ned i hvarje immigranterkvarter. Då assimilationsprocessen nått en viss punkt, d. v. s. då välståndet ökats, draga de vidare och nya främlingar flytta in i de tröstlöst fula fattiga husen och fylla de smutsiga gatorna.

En nation är dock alltid den förhärskande och sätter sin prägel på kvarteret. För närvarande tyckas italienarna ha tagit ledningen, följda tätt i spåren af greker och slaviska judar. Många af dem äro hemanbetare för det slags stora affärer, som sälja billiga färdiggjorda kläder billigare än alla andra, hvilket betyder ett otroligt sveltningssystem, som Jane Addams under år af sitt lif arbetat på att få bort.

"Banca di Italia", "Dentista", "Giornale Italiano" läser man på skyltarna i Hull House'

omedelbara grannskap, och jag skall aldrig glömma hvad jag såg den nyårsdags eftermiddag, då jag steg ur spårvagnen vid Blue Island Avenue och Halsted Street, ett stenkast från Hull House, dit Miss Addams bjudit mig för att vara med om Old Settlers Day (de första Chikagoinbyggarnas dag). Italienarna hade fått sitt söndagsrus, ett amerikanskt bruk, som de snabbt tillägnat sig. Ovanan vid de tunga spritdryckerna, vid det hårda vinterklimatet och vid helsen i det nya landets arbetsmetoder gaf deras tillstånd en hemsk djuriskhet. Jag kunde skynta lyktan till Hull House' komplex, där den lyste öfver portiken, genom hvilken de hjälpsökande, de andligen eller lekamligen hunglande strömma in från tidigt på morgonen till sent på kvällen, och intrycket blef mycket starkt af Hull House som en nödhamn för det omgifvande mänskliga eländet.

Old Settlers firade sin årligen återkommande dag i en af Hull House' samlings-salar, som rymmer 400 personer och där det enligt anslag dansades hvarje tisdagskväll. Hvitklädda värdinnor mottogo gästerna vid dörren och på estraden satt Jane Addams i en stor karmstol, omgifven af gamlingar. De hade att berätta om strider med indianerna

och om en hart när ofrolig ung nybyggarstad, som det var omöjligt att identifiera med det nuvarande Chikago. De gäfvö en skildring af den aldrig förgätna natt, då denna stad af trähus flammade som ett bål. De gamla kvinnorna beskrefvo pionjärhustrurnas mödor med en rättfram, enkel värtalighet på ett ogrammatikaliskt språk, som gömde en värld af patos. Både män och kvinnor prisade tryggheten i den nya tiden, därför att de hade sitt på det torra och därför att vår tids osäkerhetstillstånd visar ett för dem främmande ansikte.

Jane Addams satt hela tiden i sin karmstol i bakgrunden och log sitt milda leende öfver de goda orden, som riktades till henne, men från hennes per-

* Kurs af artikelförf.

Ett par bilder ur svenskt ungdomslif just nu. Öfverst: glada studentkor i Valborgsmässoaftonens studentkörtöge i Stockholm. (O. Ellqvist foto.) Nederst: Grupp af de 2000 deltagarna i den nyligen avslutade skånska gymnastikfesten i Malmö. (R. Küller foto.)

Låtkemisktväf
fa Edraklädnin
ar & kappor hos
oss och Ni blir
belåfen.

Örgryte Kemiska
Tväf- och färgeri Aktiebolag Göteborg

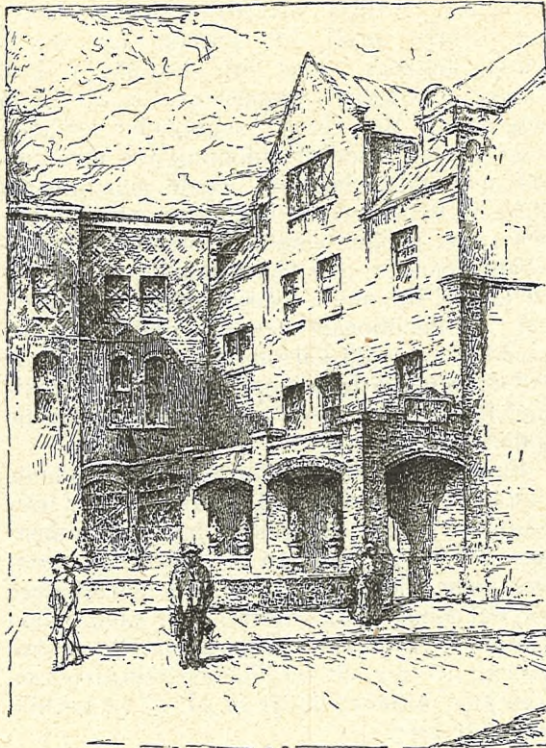
KLIPPAN.
Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter:
Finare Post-, Skrif-, Kopie-
och Tryckpapper
samt kartong.
Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

sonlighet utströmmade ett inflytande, som behärskade församlingen. När miss Addams sitter stilla och lyssnar, framträder det efterlänkamma, melankoliska draget i hennes ansikte, hvilket, då hon talar, lysas upp af ljuset inifrån. Hon förenar en för-synt, nästan undfallande mildhet med stor kraft och logisk klarhet och en rättmätig vrede, som mången gång tillintetgjort hennes vedersakare. Under sällskapligheten, som avslutar Old Settlers Day, kunna gamlingarna få ett ord med Jane Addams. Kanske leder hon dem då, utan att de själva vilja det, till att inse samarbetet mellan dem själva i hela deras af ålderdomen helgade aktningssvärdhet och den dödfulle italienske grofaretaren där ute på Halsted Street. Äro de icke bägge nybyggare i ett nytt land, den ena äldre med svårigheterna bakom sig, den andra midt i den första tidens vedermödor? "Hvad som gör människor lika", säger Jane Addams, "är så mycket vackrare och bättre än hvad som skiljer dem åt." För att sammansmälta det gamla landet med det nya har Jane Addams fyllt Hull House med re-produktioner af europeiska konstverk, som för den obildade amerikanen oftast ha ett sekundärt intresse, men som för nybyggaren-immigranten framkalla den hemkänsla, han tappat bort i det nya landet. Att binda samman de nya elementen med de gamla är för Jane Addams en ständig målmedveten sträfvan till den stora demokratiens välsignelse.

Redan tidigt, berättar Jane Addams, kom hon genom sina erfarenheter i beröring med en af lifvets envisaste och mest svårlösta gåtor, den inneboende tragiken i verkligheten, som synes så mycket orättvisare och mera mystisk än de sorger, hvilkas orsak man tror sig kunna spåra i människornas egna ogärningar. Därigenom fick hon en känsla af allmänmänsklighet gentemot lifvets orättvisor, hvilka hon sedan haft en daglig beröring med. Hvad de flesta människor stupa på, och detta gäller synnerligen uppfostrare, är oförmågan att tolka verkligheten omkring dem. Jane Addams ser den icke bara med öppna ögon, utan genomtränger den med en sierskas blick, och däri ligger själfva kärnpunkten i hennes storhet. Hon går förbi barnen, som leka på de dammiga stadsgatorna, där de ständigt afbrytas af trafiken, och ögonblickligen dyker minnet upp af hennes barndoms lekar på landet, fortsatta dag från dag, tills de blefvo som en väfnad, fantasien ständigt sysslade med, och där nya detaljer alltid döko upp till fromma för den barnsliga själens växt. Gatan är barnens och de ungas fiende, och problemet: hur rädda dem, hur ge deras inbillning den sunda näring den kräver i de år, då karaktären danas, blir ett af de första Hull House försöker sina krafter på. "Låt oss för all del bevara hemmets trygghet för de unga, men låt oss också göra gatan säker för dem, ty det är där våra flesta ungdomar finna sina förströelser och knyta bekantskaper för lifvet!"

Hvilken oerhörd uppgift att göra gatan till en säker plats för ungdomen! Hull House har sökt tillgodose både lekamliga och andliga behof hos de unga, från barnkrubban och kindergartnen till goss- och flickklubbar, af de mest skilda ändamål, kurser i olika grenar af mänskligt vetande, gymnastiköfningar, sport o. s. v. Det skulle kunna skrivas en bok endast om ämnet Hull House och ungdomen, och det är förfångt att här ens söka antyda dess vidt utgrenade verksamhetsområden. En omständighet bör dock i

Exteriör af Hull House.

detta sammanhang påpekas. Immigrantbarnen, födda i Amerika eller ej, ha den infödde medborgarens utsägliga förakt för invandran, det hjälper icke att det här går ut öfver deras egna föräldrar, som bära märkena af det gamla landet. Att söka slå en bro öfver detta svalg har blifvit en af Hull House' otaliga uppgifter.

Från början var Hull House' budskap till sina grannar i första rummet det personliga: Låt oss lära känna hvarandra ömsesidigt!

Sång i maj.

SANGEN ÄR OM MORGONEN, OM DAGGEN
och om solen
och alla vårens nyss utspruckna hvitsippor små,
ja, sången är om kärleken, om visan och fiolen,
som sjunger bröllopsmarschen under majhimmel blå.

Dragen ut, I fränder, efter silfverskoddade fålar
i björkallé mot vassomsusad sockenkyrka sval!
Se, bakom ärebågens gröna hvalf och prydda
palar
nu skymtar festligt blomsterkrönt den landtliga
portal.

Spela, orgelnist, ditt tutti, medan skaran skri-
der i blankskinnsskor och sidenstass på medelfida
häll!
I koret knäpper pendeln, och visarn långsamt
vrider
sin pil mot golfvets gravårdskors och vårens
ljusa kväll.

Psalmen är om morgonen, om kärleken och
solen
och hemmets ro och troheten, som räcker dagen
lång,
ja, psalmen är om hemmets mark, om hagarna och
bolen
och minnena, som sjunga där sin evigt unga sång.

Munkar och prelater uti hvalf och skrymslen
höga,
I sucken till och ängslas under kyrkdamm och
sot,
i ruelle I sen på oss med tårufuktadt öga
och tro er ta ett tag på känn åt hjässans kala
klot.

AXEL JOHANSSON.

"Hull House önskade bli sväljdt och smält af kvarteret och försvinna i hopen", sade miss Addams. Att detta delvis skulle bli en ganska smärtsam process, hade knappast gått upp för dem, som slog sig ner på Hull House som "residents" för att hjälpa till med det goda verket. Men nu efter tjugufem års arbete vet åtminstone miss Addams af egen erfarenhet att den, som går emellan två stridande, får utstå hugg och slag från bägge hållen. "Det finns i alla fall en viss tröst i det antagandet", säger hon på ett ställe i sin bok om Hull House, "att om ens omdöme också ser klart, att rättvisan ligger hos den ena parten af de stridande, kan ens medkänsla i alla fall ligga på den motsatta, och genom denna medkänsla lider man för den som gör orätt." Ju djupare Hull House trängde in i dagens sociala och ekonomiska frågor, dess oftare hade Jane Addams tillfälle att framlägga för de makthafvande hvad hon kallade "settlement-ståndpunkten", hvilken icke allid smakade dem. Chikago skakades under 1890-talet af svåra sträjker, som gjorde arbetsförhållandena olidliga och födde hat på bägge sidor. Hvad rollen af conciliatrix då betydde, fick Jane Addams känna i hela dess vidd.

Otaliga äro de kommittéer, i hvilka hon under årens lopp suttit som sakkunnig aningen de nu gällt kooperativa företag, bostadsfrågan, renhållningen eller Illinois-kvinnornas kommunala och politiska rösträtt. Genom sitt sociala arbete har miss Addams blifvit varmt öfvertygad om nödvändigheten af kvinnans omedelbara inflytande på staten, och hon är en af de ledande bland Amerikas kvinnorösträttskämpar. Hennes sympatier för alla, som lida, ha stundom haft övriga och svåröfverkomliga konsekvenser för henne själf. "Där ingen frihet finns, där är mitt fosterland", har blifvit sagdt om Jane Addams. Därför att hon höll sina dörrar öppna äfven för de ryska anarkisterna, som under revolutionsåren i stora svärmar flockades i Chicago och skapade mycken, delvis öfverflödigt oro bland stadens medborgare, blef Hull House misstänkt för anarkistiska tendenser och bar detta stigma för en lång tid framåt. Den allför optimistiska uppfattningen, som ibland kommer fram från amerikanskt håll om lifvet i ett settlement som en enda lång solskensdag, hvars värme sprider sig rundtom, är lika osann som ovederhäftig.

Den som likt Jane Addams är uppfylld af medlidande med de förtrampade och ställer sig på vakt framför dem, blir också själf trampad på. Den stora uppgift hon nu åtagit sig att stå som conciliatrix i världshistoriens blodigaste kamp är också den full af vanskligheter, men hennes lif midt i kampen i Chikagos industriella krig har förberedt henne. Hon berättar om ett af sina tidiga intryck af Dürer, då hon studerade i Europa med allt det allvar och det eftertryck, som en ung amerikanska kan lägga in i ett dylikt studium. Dürers dystra riddare, som allvarligt höllo vakt, tycktes henne "längta efter att förekomma den blodsutgjutelse, som alltid uppstår, då männen glömma hur inveckladt lifvet är och sätta in hela sin kraft på att reducera det till logiska lärosatser".

Att just detta är hvad som föregått världskampen har Jane Addams tydligen insett och hon har kommit öfver hafvet för att lägga sin långa erfarenhet som fredsstifterska fram för Europa.

Doktor Tage Sjögrens Röntgeninstitut
STUREGATAN 8 - STOCKHOLM
för undersökning af bensystemets skador och sjukdomar, lung-, hjärt- och mag-sjukdomar m. m. samt för behandling af vissa tumörer, körtelsvulster, kroniska hudsjukdomar, såsom eczem, hudkräfta m. m.

Bomullstyger
Svenska, Eng. & Österr.
Profver sändes franko till landsorten då det uppg. hvad sort som önskas.

PERKAL, CREPONGE, CRÉPE, FROTTÉ.
KADETTYG, linne och bomull.
Hv. Klädningstyger ylle, linne och bomull.

4 St. Nygatan ÖSTERLUND & ANDERSONS A.-B. Hötorget 11 - STOCKHOLM.

Obruten mark.

En skiss ur stockholmslivet.

HEJ, AR DET DU, LILLA, SÖTA GULLAN, hur mår du? Och hur mår Erik, hur mår barnen och hvarför har du inte synits till på så länge," utropade fru Elisabeth Grancrona, när hon händelsevis mötte lilla fru Gullveig Cellini på Nybroplan, utanför Dramaten.

"O, så roligt att råkas, lilla älskade Bethinka," svarade lilla Gullan i en för henne ovanligt nedstämd ton, "tack, Erik och barnen mår bra... Hur mår du själf?"

"Men Gullan lilla, du ser så nedstämd ut, hur är det fatt?"

"Bethinka, lilla rara du, låt oss slinka in till Landelius, så får jag berätta alla mina vedervärdigheter."

Sagdt och gjort, damerna bänka sig vid ett Strandvägsfönster hos Landelius, framför en doftande chokladbricka och utsökta kakor.

"Gullan lilla, är det Gräng eller ... är det sväran?"

"O nej, Bethinkchen, det är 18 gånger värre. Vi ha fått en kusin från landet... Hon bor hos oss och så hon ser ut och så hon är klädd. O, Bethinka! Jag kan inte gå med henne på gatan och i höflighetens namn, vet jag inte hvad jag skall ta mig till. Hon har en flärdfri spritt ny Skräköpingskostym; parodi på de där besynnerliga modernerna vi hade för flera år sedan; hennes kängor äro gjorda i byn, där hon bor och halftsulade, och hatten, ja det är en sådan där, som egentligen aldrig funnits — med hennes mammas gamla plymer i — nu när alla anständiga människor har espriter och så en faslig massa underkjolar! Har du någonsin hört på maken! Inte kan jag taga henne med mig ut bland mina bekanta och inte kan jag lämna henne hemma. Bethinka, jag är världens olyckligaste kvinna! Och så är detta "tillfället" i hennes lif. Hennes föräldrar skriva dagligen till mig... Strax tjuter jag, Bethinka."

"Jamen, Gullan lilla, du med din smak och din världsvana och med dina talanger kan väl i herrans namn kläda henne litet ordentligt. Tag henne med till vår lilla rara Mademoiselle Chic och få något riktigt på hennes hufvud; en passabel kostym kan du väl i värsta fall köpa färdig åt henne och Kompaniet har ju bra stiliga skodon."

"Bethinka, du visdomens källa, jag kan inte skänka henne allt det där, nu i all synnerhet, när allt stiger, så man har knappt råd att äta ens en gång, och flickan har fått 100 kronor af sin pappa att roa sig för. De sköna äggen och de ljufliga feta ankorna, som moster Anna skickar oss, och de snälla brefven... Jag tror jag blir förtviflad!"

"Nej, Gullan lilla, så här har jag aldrig sett dig förr. Berätta nu allting om flickan, redigt och ordentligt från början."

"Jo, Eriks moster är gift med kyrkoherde Corchorus i Oxhult i Småland och Greta är den äldsta af 11 barn och morbror är en sådan där idealist och har idéer och allt sådant där, du förstår, men som alla sådana har han rakt inga pengar. Nu har den snälla gubben funderat ut att det är bra orättvist att alltid alla pojkar skall få resa ut i världen och studera och se sig om, och alla flickor skall sitta hemma och aldrig få tillfälle att träffa någon lämplig äktenskapskandidat eller något nöje, och nu har gubben varit flott, kanske öfver sin förmåga, och gifvit Greta ett par 100-lappar till resa och dylikt och slängt henne på mig."

"Jamen, Gullan lilla, du måste betänka, hvilket öde det är för alla s. k. bättre fattiga flickor på landet. Det är ett evigt enahanda. Alla sådana familjeflickor i staden, sådana som äro måttligt underhållna af sin pappa och sina bröder, de kunna alltid få en bankplats eller en kontorsplats

och tjäna sig klädpengar och sådant, så de kunna se snygga ut och bli bortbjudna och kanske bortgifva. Men det hvilar ett verkligt tragiskt öde öfver landsbygdens impedimenter..."

"Stopp, hvad var det för fint? 'Impedimenter'?"

"Ja, ser du, det visste ju inte jag heller, förrän jag frågade Georg. Ser du, det stod i en beskrifning på en liten gård på landet, som vi tänkte köpa för de där Grängesbergarna, som vi ärfde efter tant Emilia. Och Georg sade, att det var obruten mark, som af ett eller annat skäl ansågs oduglig att bruka, men, sa' Georg, numera har vetenskapen utfunderat så många medel, att en del impedimenter har kunnat odlas och ge ibland t. o. m. mera än den gamla vanskötta åkerjorden. Egentligen betyder impedimenter något som hindrar framsteg."

"Bethinka, du talar som en bok, som en god bok. I dag är du så vältalig, att Föreningen borde höra dig."

"Gullan lilla, du blir åtminstone litet gladare och det är mer än hvad man ofta blir af vältalare. I somras, vet du, skulle jag försöka värfva röster till F. K. P. R. ute på landet. Jag började hos den gamla fina majorskan Adalbert på Ängagården. Vi hade varit på en förfärligt trefflig middag, fint och pampigt som det alltid är där, och jag angrep den gamla damen efter middagen. Efter många undanflykter sade den gamla damen följande ord: 'Min lilla vän, jag skall säga som det är: Hvar gång vare sig flickorna eller jag behöfva en rulle tråd, få vi be pappa om den och har inga pengar till föreningsavgifter, tidningar o. dyl.! Jag sade henne att jag tyckte det var en skandal, att inte hon och flickorna hade egen inkomst. 'Ja, min lilla vän, det är nog där som knuten sitter,' sade mig den gamla fina damen. 'Pappa har inte råd att ge oss något bestämdt; han får lof att vare sig det är god skörd eller dålig, betala hypotek, skatter, reparationer och de 50,000 olika utgifter, som finnas på landet, och så skola gossarna ha kontanter till att ligga vid regementen och universitet. Det går inte någon nöd på vare sig flickorna eller mig, fastän vi skulle nog gärna också vilja ha vårt lilla bestämda, men se, lilla vännen, då skulle det bli brist i en annan ända och så är det med den saken.' Jag förstod då, att där är orsaken till så mycken efterblifvenhet på landet. De ha inte råd med något och därför äro de löjliga och efterblifna. Georg säger att få länder äro så rikt begåfvade med impedimenter som Sverige, och det behöfves kapital att bryta impedimenterna. Vet du jag har gått och funderat på allt möjligt. Jag tror, att de där bildade kvinnorna utan egen inkomst på landet äro stora impediment, som borde kunna uppodlas. Om de kunde få en inkomst, få något kapital, skulle där kunna upplettas verkliga kulturguldgrufvor. Om de finge ett arbete..."

"Bevare mig, Bethinka, nu blir du mig för lärd, där ha vi Caroline Hvide och hvem är det mera; jo, Ella Fält; o kors, jag som trodde hon var i Berlin. Hallå, här är plats för er båda två; kom och rädda mig, ty Beth är vältalig," ropade lilla Gullan mot två inträdande damer.

Efter ömsesidiga hälsningar, chokladbeställningar och kakval, satt den lifligt snatrande kvarteretten omkring bordet; då öppnades dörren än en gång och in trädde en utomordentligt söt liten 18-åring, ganska omodernt utstyrd och mycket tveksam. Gullan ville gömma sig bland de andra, men Bethinka, som är en bestämd och snabbtänkt kvinna, sade:

"Gullan, är det hon, så ropa hit henne; det är din plikt."

Medan Gullan ovilligt medgaf att det var Greta och än mera motvilligt gick bort och hämtade henne, satte Bethinka de andra damerna hastigt in i situationen och Greta röntte ett relativt vänligt mottagande från samtliga damerna. Och snart var samtalet i full fart, utan att man bekymrade sig särskildt om den unga "bondkaninen".

"Det är alldeles oerhördt," förklarade Caroline, "hvad den här staden börjar på bli dyr. Allting stiger och stiger, utom Gräng, som bara faller."

"Ja, men de kunde ju inte stiga i oändlighet och därför föllo de också, litet väl våldsamt kanske, och det samma blir det väl med lifsmedlen, när Gräng en gång flyger upp igen, så ramlar maten ned."

"Apropos lifsmedel, kära ni," sade Ella, "skulle ni ha varit i Berlin. Där inte bara sticka de strumpor, som verkligen komma till användning, utan där ta de situationen verkligen på allvar. Alla de saker jag sett..."

"Berätta," ljöd det i korus, "berätta, hvad är det märkvärdigaste du har sett?"

"Det märkvärdigaste jag har sett, ja, det tror jag var en kvinnokongress."

"Äsch, det hade vi ju i somras, det är väl ingenting."

"Jo, ni, den här var ändå något nytt. Den kallades förstas inte alls för kongress och det var själfva jordbruksministern, som satt schäsen i gång. Ombud för alla möjliga och omöjliga kvinnoföreningar, religiösa och världsliga, etiska och praktiska. De kallade det Kriegslehrgang och det hölls i Abgeordnetehaus och själfva kejsarinnan var där. Jo, det var hon. Javisst, jordbruksministern skulle lära ut sparsamhet i hushållet. Ja, det säges att i England ha de satt upp ett regemente af suffragetter och i Tyskland, där som de stackars karlarne äro så rädda om alla sina karlprivilegier, göra de ett slags kvinnoriksdag. Ja, de behöfva visst skjuta bort litet fördomar här i världen. Inför bristande import och hungersnöd ta vederbörande råd af kvinnorna!"

Ett väldigt kackel utbröt nu och det tog en fem minuter, innan lilla Greta vågade sig beskedligt fram med frågan, hvad de hade gjort och hvad som beslutits på kongressen.

"Ja, snälla lilla fröken," sade Caroline Hvide, som var både skeptiker och pessimist, "det hade nog inte varit kvinnokongress, om där inte pratats mycket och beslutits litet."

"Fy skäms, Caroline," ropade alla i korus, "nu säger du saker du inte menar ett smul med."

"Jamen," sade Bethinka, "något var det väl, som tilldrog sig din uppmärksamhet och som du menar att berätta för oss."

"Ja visst, men ni afbryta mig ju i ett sträck. Där hölls ett föredrag om sparsamhet i landthushåll, som var så väldigt bra."

"Ella lilla, hvad ha vi med landthushåll att göra?"

"Jo, ser ni, där var en Frau Böhme, som talade så stilig, så, om att sparsamhet var allas skyldighet i dessa tider och hon påstod att det enda sättet, genom hvilket man kunde få folk på landet att spara på lifsmedel, vore att skaffa dem en möjlighet att försälja sina inbesparade läckerheter. Hon sade att det behöfdes Hausfrauenvereine, sammanslutningar mellan damer i staden och damer på landet, som kunde förmedla affärer mellan producenter på landet och konsumenter i staden. För det kunde man ju begripa att om folk på landet också kunde spara in en tredjedel af sina lifsmedel, så kunna de inte bli af med dem annat än som presenter till folk i staden och det kan ju inte vara något särskildt uppmuntrande. Få människor äro så situerade, att de kunna uppträda som wohlfäters, som termen lyder på stockholmska. De kunna ju inte sälja till handlandena, för då få de inte ens betalt för ingredienserna. Och så skulle Hausfrauenvereine ha styrelser, som ordnade om försäljningen och sådant där, ni förstår!"

"Ja visst," inföll Gullan spydigt, "en lumphandel i lifsmedel!"

"Nej, visst inte," återtog Ella häftigt, "Frau Böhme trodde, att man med kurser i olika ämnen och andra underrättelser till lämpliga perso-

ner, skulle kunna drifva upp en massa latent talanger, och om folk på landet bara visste hur en god höna skall se ut för att betinga ett anständigt pris, skulle vi kunna slippa en massa sega forgtuppar. Och om en del damer på landet med mindre hönsgårdar visste, hvar de skulle kunna få sälja 5 st. höns åt gången, så skulle de med glädje skicka riktigt fina höns, plockade af skickligt folk och snyggt packade. Om de visste hvar de skulle kunna bli af med 50 liter goda äpplen, skulle de gärna packa dem väl och mäta frikostigt. Och nog kunde en god husmor på landet skicka bort en tredjedel af de väldigt stiligaste konserver, som de ha på landet."

"Nu, Ella, har du kacklat slut," hof Bethinka upp sin röst, "och nu har du värpt ett ägg: ett Columbiägg. Där ha vi också här i Sverige en möjlighet att skapa nya lufsuggifter och nya brödbitar åt alla impedimenterna inom kvinnovärlden på landet. Och det utan att tränga in nya massor på redan öfverfyllda banor. Kvinnorna skall hjälpa kvinnorna. Om damerna på landet kunde väckas upp ur sin försöfnings, o hvilka perspektiv skulle inte öppnas!"

"Ja, tänk," sade Greta beskedligt, "tänk så bekvämt det vore att få skicka iväg en 10 kilo honung och litet tidiga grönsaker till ett bestämdt ställe, där man visste att man inte blefve lurad. Och så mycket man kunde få för pengarna sedan. Jag har i dag varit och sålt 5 kg. honung till faster Julia och 5 till tant Amalia och fått ihop 15 kr. Det var mina egna bin och nu skulle jag skicka hem några presenter. Pappa tycker så mycket om konfekt just härifrån. Han har ätit det hos biskopen och därför kom jag just in här."

"Och tänk," sade Caroline eftertänksamt och nästan svärmiskt, "man skulle ju rent af alldeles bli fri från den odrägliga sylfningen, som ju ofta misslyckas och alltid förstör hela ens sommarfrid."

"Kanske skulle man kunna genom det där förslaget få tag i hyggliga familjer, som ville ta hand om ens förtjusande ungar, när man vill resa till någon bättre badort."

"Och kom ihåg," inföll Greta, "hvad alla staccars flickor på landet skulle bli lyckliga, om de finge något att göra och finge litet pengar till böcker och noter och kläder. Men naturligtvis fick det vara någon slags pröfvonämnd, så att det hela inte urartade i en lumpbod. Se som prästdotter har jag sett tionden och dem får man ju inte klaga på, men inte blir man alltid glad åt dem."

"Lilla fröken Corchorus är ju ett geni," sade genast Bethinka, "ingen skulle få sälja som inte först gifvit ett kompetensprof. De skulle skickas in till hufvudstyrelsen eller en särskild kommitté som fick granska och pröfva."

"Jamen," sade Caroline, "women are spiteful. Blefve profven alltid rättvist bedömda? En kommittéledamot kan ha motvilja för formen på sökkandens näsa eller haft en flirt med hennes man eller bror eller annat dylikt skäl till agg."

"Profven skulle af sekreterären numreras och anonymt af kommittén undersökas," förklarade Bethinka myndigt.

Nu talade alla på en gång; alla högt, lifligt och länge, om mat och hattar och barn och skvaller tills uppbrottet skedde.

I utgången hviskade Bethinka till Gullan:

"Tösen är ju riktigt söt. Tag bort plymerna från hatten och sätt en ordentlig krage på henne, kan vi kanske acceptera henne i kottieriet. Det är ett impediment, som vi kanske kan få nytta af."

Männe det kan bli något af förslaget om kvinnornas hjälp åt kvinnorna? Om kvinnorna i Sverige skulle ha initiativ och affärsförmåga att fullgöra ett verkligt praktiskt och klokt uppslag? Det vore storartadt.

ESSED.

LIFVETS BIOGRAF

Odlå till sommaren hvarje minsta bit jord!

ABRIKEN LÅG ALLDELES I stadens utkant just där gatan tog slut och vägen ut till redan tog vid. Mellan vägen och fabriksbyggnaden löpte en ungefår en och en half meter bred jordremsa, inhågnad af ett litet skröpligt staket åt vägen till. För att inte de förbigående skulle stå och kika ner i fabriken jordvåning.

— Tånk att han aldrig tänkt på den där jordremsan förr, det var då alldeles för märkvårdigt!

Och vaktmästar Andersson stod och såg på den som om det vore någonting för honom fullkomligt nytt och öfverraskande, fastån han hvarenda sökendag, året om, gått förbi den i nu snart ett dussin år.

Var det måne solen, fågelkvittret och den upptinade kålen, som sipprade fram ur jorden och spridde en doft af mylla och vår, som kom honom på så underliga och ovana tankar?

Ja, inte visste han hvad det kunde vara, men faktum var att hans fantasi fått sig en knuff och surrade värre ån maskinerna därinne.

Hur lång var jordremsan måne? Han stegade och fann den åtminstone vara sina dryga åtta meter.

Om man nu skulle plantera sådana där låga kryparter, som bruka båra så rikt, långs med staketet, det blefve minsann inte så lite — eller kanske bruna bönor, som ju snart sagt inte stod till att få. Samt sedan där innanför jämna rader med alla slags rotsaker — rödbetor, morötter majrofvor och andra rofvor. Eller hvad som nu kunde passa bäst, han kunde ju alltid rådfråga svågern sin, som var trådgårdsmåstare. Hvilken god hjälp skulle detta inte bli för hans stora hushåll till vintern och hur mycket vackrare skulle det inte ta sig ut både utifrån och inifrån, ån med den där nakna jordremsan. Hvilken såg nog så saftig och fet ut. Han böjde sig ner och petade i jorden, som var alldeles full af glas- och porlinsåskårfvor, gamla rostiga plålburkar och annat skrån.

Medan han stod där och petade kom disponenten.

— Kors, jag tror att Andersson blifvit skattgråfvare, skåmtade han.

— Ja, de å inte så alldeles utan de, menade Andersson och satte ett par fingrar till mössan — det hånge i sedan hösten, då han gick bland skåren som landstormsman. — Si jag tror att jag liksom hittat en idé här, som jag gärna ville få tala med disponenten om.

Och i målande drag skildrade han sina splittd nya trådgårdsfunderingar, och slutade med att då kunde åldste gossen hans, som för tillfället var utan arbete, få något nyttigt att syssla med.

Medan han talade hade disponenten klifvit öfver staketet och mått höjden från marken

till fönstrens underkant — det var drygt en sextio centimeter.

— Nej, det kommer inte att skymma något vidare och förresten år det ju bara för den ljusaste tiden på året, så det går nog. Dessutom år han ju åldst i gårdens, Andersson, och så var det han som hittade skatten — så gärna för mig får han behålla den. Disponenten såg dock lite fundersam ut, då han sade detta, och då han gått några steg mot kontorsingången, vånede han sig hastigt om och kom tillbaka.

— Hör nu, Andersson, om några af de andra arbetarna också skulle ånska en bit jord att odla i sommar, så såg bara till. Här vid södra gånveln skulle vi bestämdt kunna få till några land. Jorden år i sig sjålf pråktig, bara man får bort en del skrån ur den. Ty bra och lyckligt vore om hvarenda bit af Sveriges jord blefve odlad och utnyttjad nu under denna sommar — och annars med förresten. Bara man riktigt öppnar ågonen och ser sig omkring, så finns det nog mark att odla — det har Andersson bevisat i dag. Jag kan bara inte begripa att vi inte tänkt på det förr.

— Nå å' inte jag heller, menade Andersson och satte åter ett par fingrar till mösskårmens.

HEDVIG SVEDENBORG.

Två belånade kvinnogårningar.

K. M: HAR TILLDELAT FORESTANDARINAN för skolan för blinda kvinnor i Uppsala Anna Wikström och adjunkten vid folkskoleseminariet i Stockholm Hedwig Christina Margareta Sidner hvardera medaljen i guld af åttonde storleken med inskrift "Illis quorum meruere labores".

Fröken Anna Wikström, född i Stockholm 1854 och blind sedan barndomen, har från sin ungdom ågnat sig åt arbetet för blinda. Hon stiftade 1884 en arbetsskola för blinda kvinnor, hvilka såsom vuxna förlorat synen och därför ej hade tillträde till stadens då befintliga anstalter.

I denna skola, som underhålles på fröken Wikströms bekostnad, undervisas omkring 25 elever i läsning och skrifning af blindskrift samt i för blinda lämpliga handtverk.

Fröken Wikström år medlem af styrelserna i "Föreningen för blindas väl" och i "Föreningen De blindas vånner".

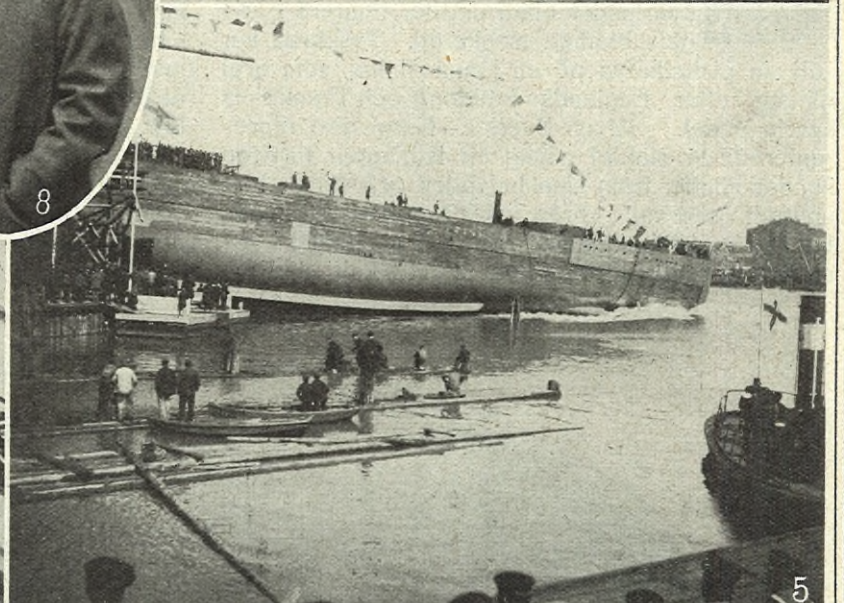
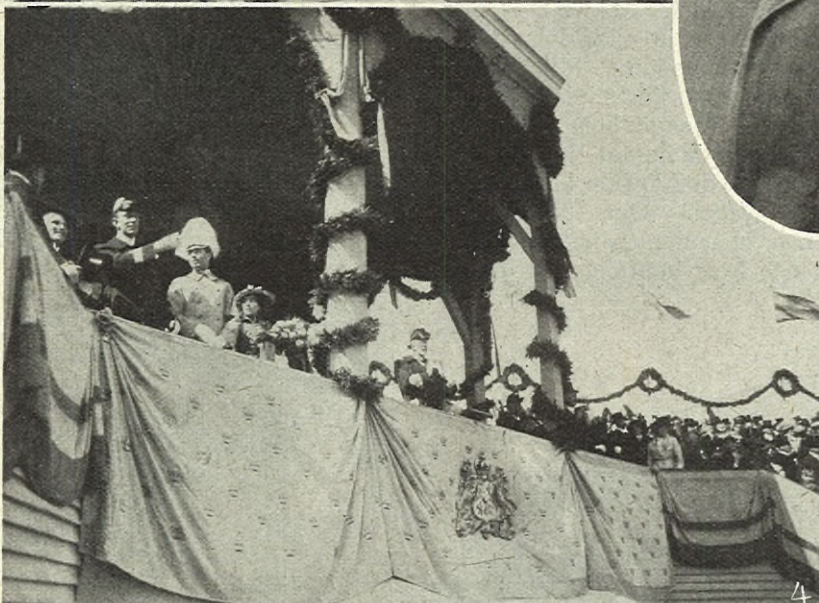
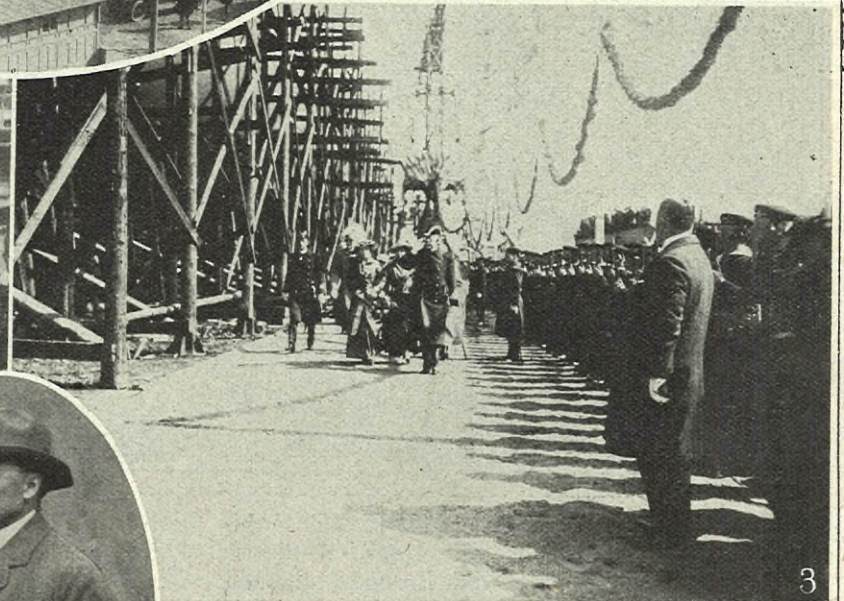
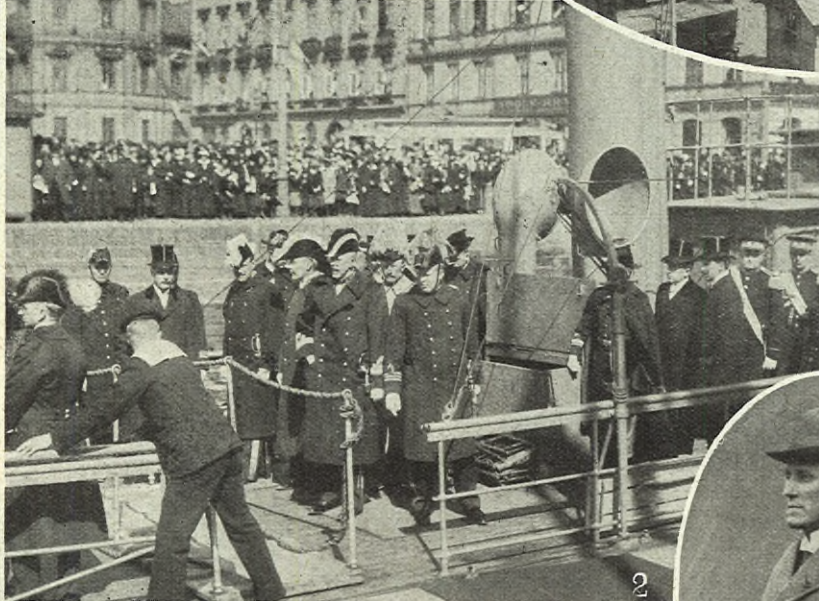
Fröken Hedwig Sidner, som sedan 1888 verkat som seminarieadjunkt vid Södra folkskoleseminariet, år kånd af en sig ståndigt vidgående krets af elever, som lår sig högt skatta hennes gedigna personlighet. Fröken S. år född 1852. Hon utnåmndes 1882 till seminarieadjunkt i Falun, en befåttning, som hon lämnade för sin nuvarande i Stockholm. Fröken Sidner har hedrats med flera förtroendeuppdrag. Hon har också suttit i kommittén för folkundervisningen, hvilken hon först tillhörde som sakkunnig, sedan som ledamot. Af öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk såväl som af folkskoleöfverstyrelsen har fröken S. nåmnts att vara t. f. inspektris för kvinnlig slöjd i rikets skolor med undantag för Stockholm.

Idun

"SVERIGES" SJÖSÄTTNING

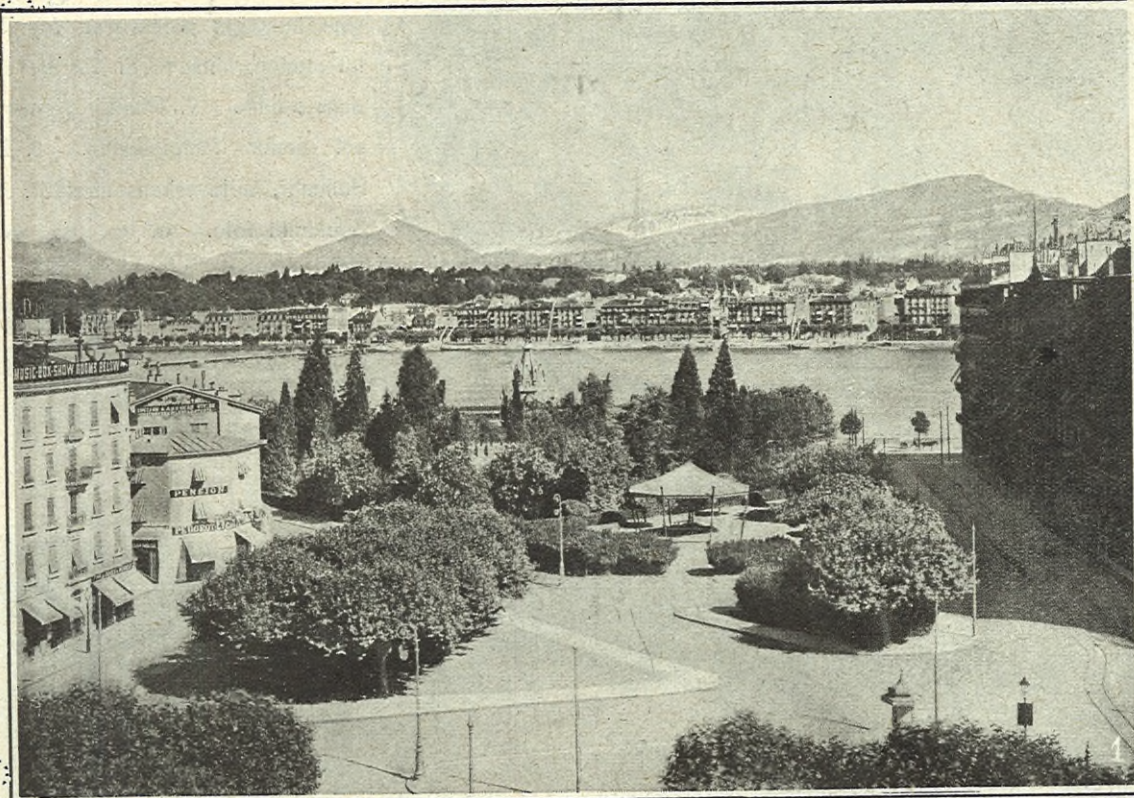
1. Drottningtorget strax före de kungligas ankomst till Göteborg.
2. Vid residensbron. De kungligas affärd till Götaverken. 3. De kungliga passera "Sveriges" stapelbädd.
4. I kungliga paviljongen strax före stapelafflöpnigen. 5. "Sverige" går

af stapeln. 6. Konungen och de öfriga kungliga personerna återvända till staden, hälsade af åskådarestradens publik. 7. Utanför Konserthuset under festmatinéén. 8. Hugo Hammar, Götaverkens direktör. Anna Backlund foto. ☞ ☞ ☞ ☞ ☞

EN FRIDENS STAD

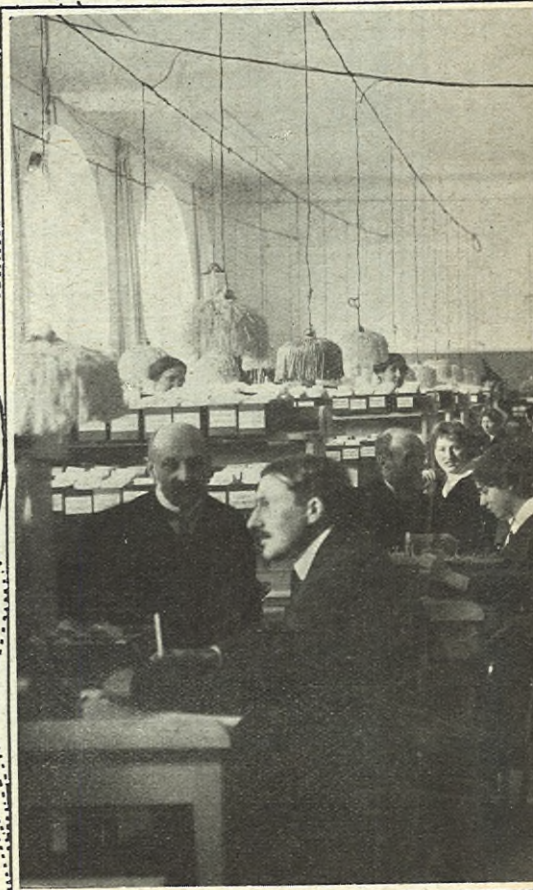
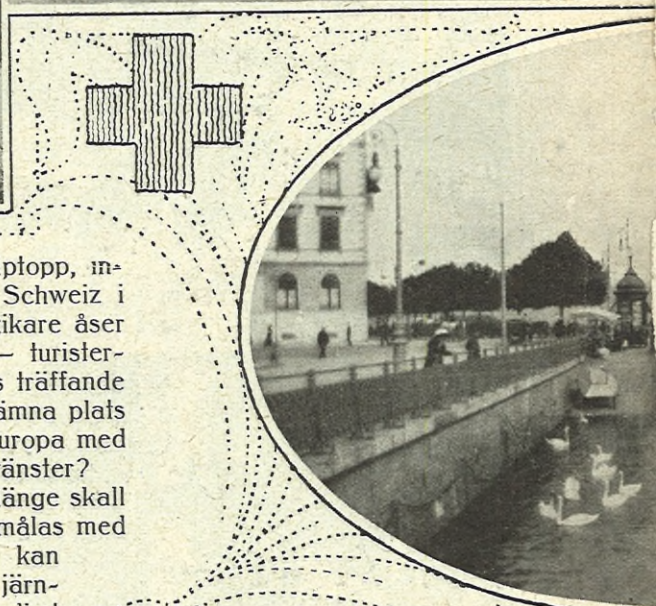
GENÈVE

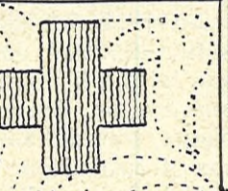
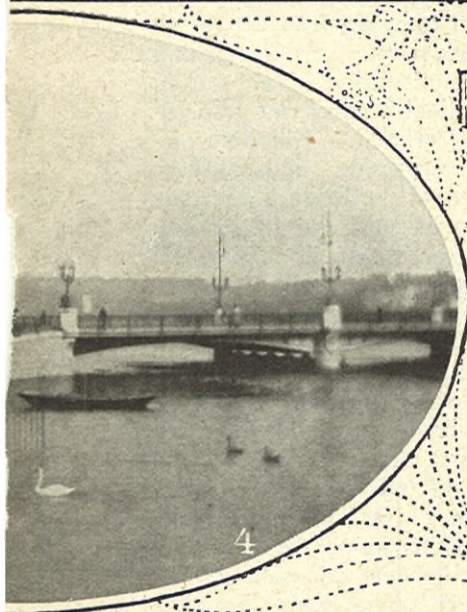
SÅ GODT SOM HVARJE BOKHANDLINGSFÖNSTER här nere lyser en färgrik karta. Det är alla Europas nationer, som under olika masker figurera i krigets blodiga maskerad. Tyskland har satt sin pickelhufva på en långnost tax, som argt gläfsar efter Englands bulldogg och Frankrikes svarfa pudel. Äfven Sverige—Norge äro representerade ur släktet canis: ett tvillingpar lurfviga hundar slicker fram sina hufvuden och stirrar förundradt söderut. Från öster kommer Rysslands tunga ångvält rullande, under det att längst i söder en italienare lurar under sin slokhatt med re-

volvorn i beredskap. Och på en alptopp, inklämd mellan alla de stridande, sitter Schweiz i form af en turist, som helt lugnt med kikare åser hela det väldiga spektaklet. Schweiz — turisternas land! Den liknelsen är ej alldeles träffande just nu. Borde ej turisterna snarare fått lämna plats åt Röda Kors-systemen, som här midt i Europa med lika händer delar med åt höger som åt vänster?

Krigets inverkan på nationerna! Hur länge skall det väl dröja, innan den kartan kan målas med verkliga, lefvande färger! Och likväl kan man redan nu, i. o. m under en hastig järnvägsresa, här och hvar uppfånga en glimt

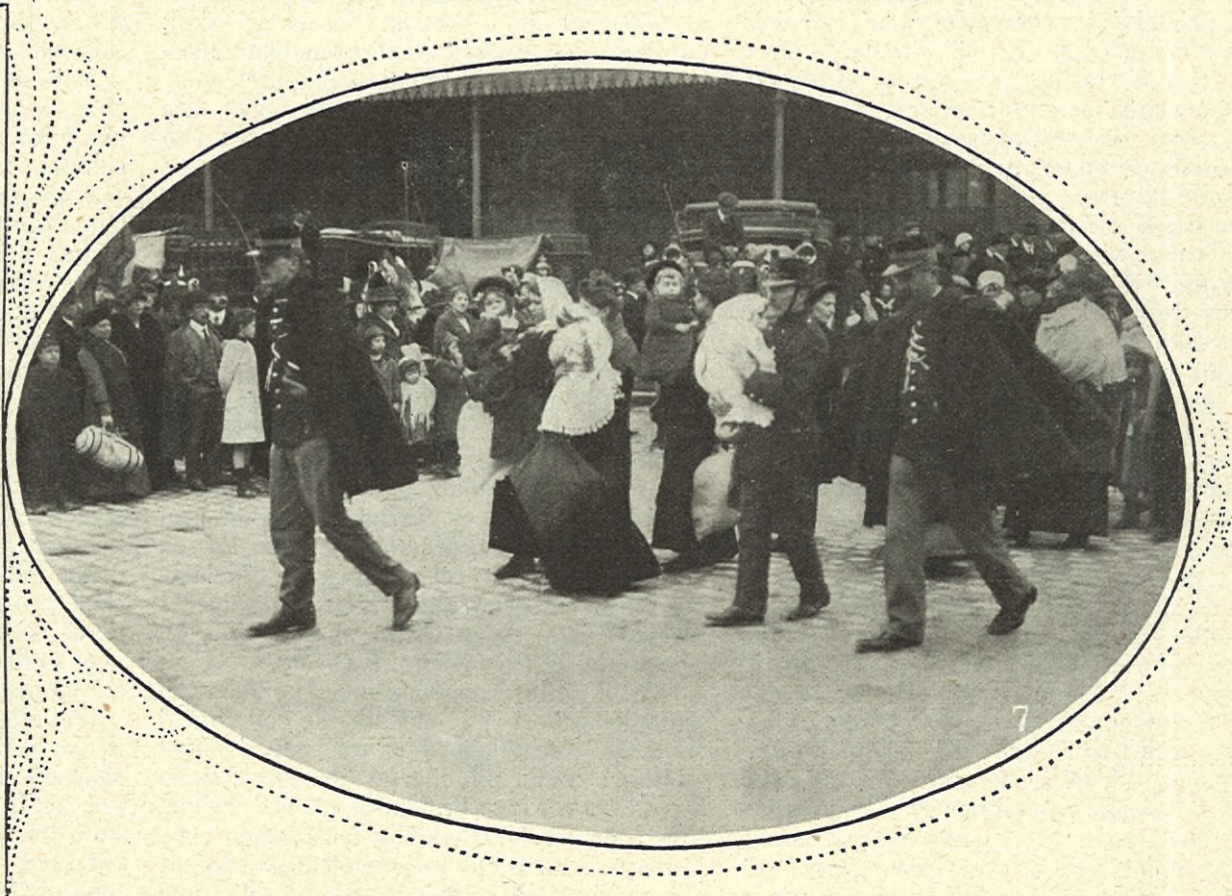
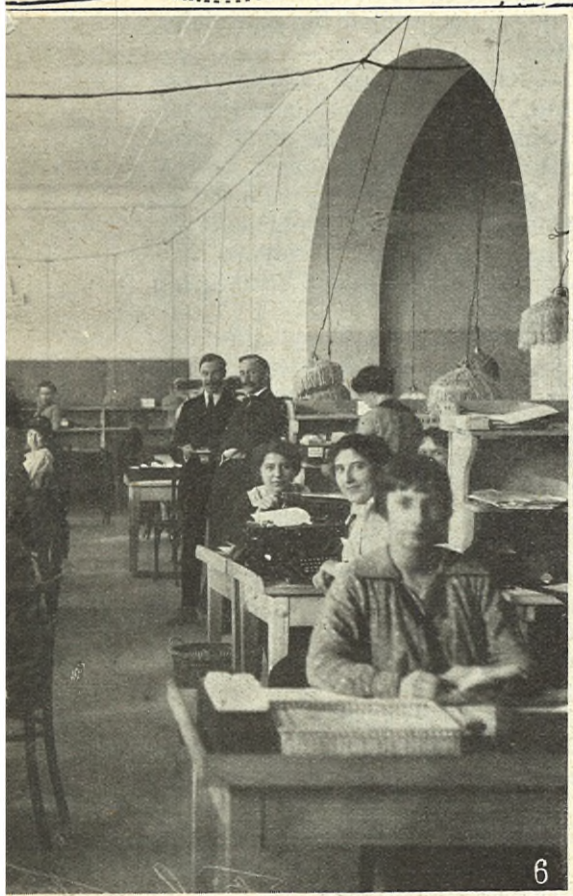

1. Place des Alpes i Genève. 2. Musée Rath, där korrespondensen mellan krigsfångarna och deras anhöriga förmedlas. Gruppen framför byggnaden återger den tjänstepersonal, som sköter det vidlyftiga arbetet.

af den stora förändringen. Hvar är t. ex. nu den bråkige, skrytsamme tysken, som fyllde halfva kupéen med sin väldiga kroppshydd, som åt korf, räkor, frukt i en behaglig röra och som tycktes tro att världen uteslutande var till för hans privata nöje och bekvämlighet? Hvilken mirakulös förvandling under detta sista år! Och likväl äro dragen desamma. Man kan godt känna igen det godmodiga ansiktet, intet tycks felas i materiellt välstånd, endast själfva ansiktsuttrycket är ett annat: en järnhård energi, en samlad viljekraft, ett luttrande allvar. Och först och sist lugnet. Detta storartade lugn, som säges vara lika

stort hos alla de stridande nationerna. Intet skryt, inga stora gester mer. Faran är alltför nära, det gäller endast att med mod och uthållighet se den i ögonen — ingen har en tanke på att rygga tillbaka. De tyska järnvägsvagnarna äro fulla med soldater. I korridorerna äro stora plakat upphängda. En uppmaning från kejsaren till militärerna att ej i onödan tala med främlingar om kriget. "En tysk soldat bör ej endast kunna strida för fosterlandet, han bör äfven kunna tiga." Inga upplysningar lämnas, men kriget är på allas läppar. Det är ej möjligt att tänka på något annat med alla dessa ständiga påminnelser för ögonen.

3. Rue de Montblanc. 4. En idyll midt i staden. 5 och 7. Ankomsten af nordfranska flyktingar, som öfver Genève söka sig in i södra Frankrike. 6. En af salarna i Musée Rath.

I restaurantvagnen sitter en gammal herre ensam vid ett bord, tidningen ligger utbredd bredvid honom, han läser allt under det han slukar maten. Gång på gång skakas han af en nervös rysning, och då han lyfter upp hufvudet, stirra hans ögon rakt ut i rymden utan att se. Hvem söka de männe där långt bort på slagfältet? En son kanhända. Åter en far, som offrat sin son. En af de många! Han viker ihop tidningen, betalar, reser sig lugnt och går mot dörren. Ingen tycks ge akt på honom; tragedierna ha blifvit så fruktansvärdt vardagliga.

Vid bordet näst intill sitter ett ungt par. Han bär löjnantuniform, en ny, glänsande fin, som säkert ännu ej varit i elden. Hon är obetydlig och illa klädd men med ett skimmer af lycka öfver hela sin lilla person. De le förälskadt och nygift mot hvarandra. Är det ett afsked eller ett återseende? Deras ansikten återspegla intet annat än det nuvarandes lycka. Men tåget rullar obarmhärtigt som tiden mot resans mål. Några timmar, dagar eller veckor ännu. Hvem vet hvar och när deras leende kommer att stelna?

En mor kommer in ledande en sårad son. Ännu bär han uniform, men troligen kommer den aldrig åter till slagfältet. Hela hans hufvud är ombundet, det lilla som synes af ansiktet lyser lika hvitt som de hvita bandagen, där finns ej längre något lif eller uttryck. Stackars gamla mor, som nu åter leder ett litet och hjälplöst barn vid handen, nu när han borde vara hennes ålderdoms stöd och tröst. Och dock är det endast stolthet, som präglar alla hennes rörelser. "Stoltz gab ich ein theures Haupt fürs Vaterland." Det måste alltså finnas kvinnor, som känna det så, hur onaturligt det än låter.

Schweiz — turisternas land! I sanning underliga turister! De komma i stora skaror, hela vagnar fulla med sårade och sjuka, som öfver Schweiz forslas hem till sina respektive land. Järnvägsvagnarna äro förändrade till sjuksalar; bädd vid bädd med sjuksköterskor och läkare, ett helt rullande lasarett. Men det är ej vanliga sjuklingar, som färdas här förbi. Intet tyder på att detta är en färd mot plågor och död, det är snarare som en lifvets triumffärd, representerad af tusentals stympade individer. Ty detta är deras stora dag, det stora ögonblicket i deras lif, då de, ärorika, vända hem från striden. Och hvad väntar dem väl där hemma? I många fall fattigdom och elände, en krymplings hela begränsade tillvaro.

Men det är ej endast mot sjuka och sårade som Genève visar sin gästfrihet. Oupphörligt draga flyktingar genom staden på väg till lugnare trakter. Fattiga franska bönder, som ryckts från hem och gård och som nu öfver Schweiz på nytt söka sig in i Frankrike för att i lugnare trakter återfinna fädernejorden. Gamla böjda gubbar och gummor, kvinnor med små barn på armen och andra halfvuxna i kjolarna, alla med en prägel af skräck och lidande öfver sina drag. Och hvilken smuts, fattigdom och förviflan! En krigets skräckprocession, som talar ett mäktigare språk än alla världens fredspredikanter tillsammans. Dag efter dag komma de och dag efter dag bildas en kö af tåligt väntande åskådare vid bangården. Visseligen är nyfikenheten den största dragningskraften, men äfven medlidandet spelar en stor roll härvidlag. En välklädd herre tar af sin ytterrock för att ge åt en af flyktingarna, en dam sveper en schal om axlarna på en af de huttrande gummorna, pengar räckas dem af ifriga händer längs efter hela gatan. Men Genève har en annan och bättre ordnad välgörenhet än gatans att bjuda sina gäster på. Några fimmars hvila,

kläder, bad och mat; allt hvad som kan tänkas för att under denna korta tid lindra deras bekymmer väntar dem här; en liten fridfull oas på deras långa lidandes väg.

Och detta är likväl endast en liten del af Genève's stora välgörenhetsverk. En annan och kanhända mera känd del däraf är Röda Korsets märkliga stiftelse: "l'Agence internationale des prisonniers de guerre."

Den 21 augusti 1914 öppnades helt anspråkslöst, på initiativ af monsieur Gustave Ador, Röda Korsets president, en liten bureau för förmedling af korrespondens mellan krigsfångar och deras anhöriga. Lokalen visade sig emellertid snart för liten, och efter åtskilliga förflyttningar samlades den 12 oktober hela verksamheten i Musée Rath, ett f. d. museum, som af staten afgiftsfritt ställts till Röda Korsets tjänst. Äfven elektricitet, porto, tull äro kostnadsfria. Den frivilliga arbetskraften räknar öfver 1,000 medarbetare, endast cirka 150 aflönade biträden finnas. Likväl har verksamheten stora afbränningar. Enbart afsända telegram från den 6 oktober 1914 till den 31 januari 1915 uppgingo till 10,000, representerande en summa af 26,795 fr. Allt som allt har Röda Korset för denna gren af sin verksamhet haft omkring 100,000 fr. i utgifter, hvilket helt och hållet blifvit betäckt af storartade donationer samt af Les comités centraux de la Croix rouge.

Ofta händer det att de hjälpsökande själva sända en liten summa som bidrag till omkostnaderna eller för att visa sin erkänsla för mottagna upplysningar. I de flesta fall är det fransmän, som på så sätt vilja visa sin tacksamhet. Tyskarna tyckas ha mer klart för sig att denna hjälp är afgiftsfri, kanhända beroende på att de i sitt land äro vana vid bättre organisation och större generositet än fransmännen, då det gäller allmänna verk.

De äro ofta naivt rörande alla dessa bref med böner om hjälp och upplysningar. I Musée Raths vimlande bikupa är det svårt att urskilja de olika figurer, som dölja sig bakom dessa olika pappersblad. I tusental strömma de in från alla håll och kanter. (Under november månad uppgick deras antal till 25,000 per dag, numera har siffran sjunkit till mellan 3—6,000 per dag.) Det är bref af alla slag: korrekta, maskinskrifna förfrågningar, eleganta biljetter och klumpigt skrifna bref, stundom så godt som oläsliga hvad piktur och ortografi beträffar. Men så godt som alla vilja de samma sak: få underrättelser om en älskad saktad.

Och hur nå de fram till målet? Systemet är vid första ögonkastet alltför inveckladt, men vid närmare eftertanke inser man lätt, att det med ett så rikligt material ej är möjligt att förfara på annat sätt. Det skulle vara alltför omsjämligt att här i detalj redogöra för detta jättelika arbete, därför endast några blygsamma utkast, som ej göra anspråk på en större sakkunskap i ämnet. Brefven ordnas först efter nationalitet: franska, tyska, belgiska etc. samt en särskild grupp för bref från de olika kommittéerna af Röda korset. Buntarna delas ut i sina respektive afdelningar, brefven genomläsas och klassificeras som a) Militaires, b) Civils, c) Sanitaires, d) Trésorerie, e) Prisonniers, f) Divers.

Genast efter genomläsandet sändes ett mottagningskort till afsändaren, ett tryckt formulär, som tillkännager att brevet blifvit mottaget och att efterforskningarna skola börja. D. v. s. om brevet är ett M I, hvilket betecknar att det innehåller fullständiga upplysningar. Är brevet däremot ett M II (ofullständigt i sina upplysningar) sändes ett annat formulär till afsändaren, i hvilket han har att ifylla de felande detaljerna.

Därpå bokföres brevet och maskinskrifna utdrag göras därur på olika färgade pappbitar ("fiches"). Alla förfrågningar äro hvita, då däremot svaren äro gröna för de allierade och skära för tyskarna. Så kommer det alfabetiska ordnandet af alla dessa "fiches", samt därefter en särskild afdelning, som till den hvita förfrågningen letar fram det gröna eller skära svaret. Allt måste då öfverensstämma: förnamn, efternamn, nummer, regemente etc. Och man kan lätt tänka sig svårigheten härpå, då enbart namnet Henry Durand räknar mellan 200—300 representanter.

Så fort svaret anträffats, sändas upplysningarna till den frågande. Men sällan i bestämda ordalag. Allt hvad man med säkerhet vågar säga, är att den eller den vid namn så och så på en viss tidpunkt befann sig på den eller den platsen. Månader kunna ha gått sedan dess, men man vågar ej öfvertyga familjen om att han med säkerhet ännu är kvar och vid god hälsa. Men man har gifvit en ledtråd, en stråle af hopp, och det är redan mycket det. Eller det finns ej längre något hopp att ge: den eftersökte är redan död. I så fall sändes ej endast ett tryckt formulär utan ett bref, hvori man på ett skonsamt sätt meddelar familjen härom.

Äfven här afhåller man sig från att ge en alltför bestämd upplysning. En förväxling kan lätt ha ägt rum, och Röda korset kan ej ansvara för, utan endast befordra de upplysningar, som det själf erhållit. Stundom göras förfrågningar angående dödsorsaken, stället för begravningen etc. Röda korset söker då att besvara äfven dessa frågor och befordrar äfven relikter, då så är möjligt, till den dödes anhöriga.

Om än resultatet för allt detta arbete kan synas ringa, får man likväl ej glömma, att dess mått ej kan mätas enbart med den praktiska nyttans måttstock. En upplysning, ett ord, en hälsning — är det en ringa gåfva för längtande föräldrar eller anhöriga, som vecka efter vecka, månad efter månad förtat efter underrättelser? Och man får ej heller glömma den stora idéen att i ett litet land bilda ett ostördt hörn, där nationerna i fred kunna mötas och räcka hvarandra händerna. Är det ej en förebild för alla stater, små eller stora?

Schweiz — turisternas land! Det är ej endast naturens skönhet, som främlingen här kan finna. Och likväl — från de arbetsamma salarna i Musée Rath, från alla dessa rastlöst verksamma personer, sida vid sida vid de långa borden, (som en liten parentes kan tilläggas att Jean Christophes författare, Romain Rolland, har en plats ibland dem) längta vi åter ut i solskenet.

Långsamt, liksom ännu rysande efter vinterns skräcksyner, kommer oss våren till mötes detta år. Vårsolen tycks ej ha kraft att locka fram bladen ur de svällande knopparna, snön ligger ännu strålande hvit öfver bergen.

Utmed kajerna promenerar hela främlings-societeten. Här är allt sig likt, man pratar, flanerar, matar svanorna. Små svarta ankor dyka behändigt upp och ned i det genomskinliga vattnet, med blicken kan man följa deras sprattlande kroppar ända ned till botten. Luften är mildt ljum, det är en af de första vårdagarna.

Så ljukt kan lifvet alltså synas och så hårdt är det likväl för många. Är det männe denna skärande kontrast, som gjort att fridens tempel rests just här i Genève? — Från själva de hvita alptopparna tyckas två ord stråla ut, två ord, som just nu borde lysa rundt hela jorden: Frid och Barmhärtighet.

VIVA BAUER.

Från scenen och estraden

ANDTLIGEN ETT NYTT SKADESPEL af svensk författare på Dramatiska teatern, som, om icke ett mästerverk, likafullt äger så pass stort mått af dramatisk styrka och poetisk anda, att det förtjänar att uppmärksammas. Hjalmar Bergmans "Parisina", byggd på en tragisk episod ur den ryktbare renässansfursten Niccolo d'Estes af Ferrara lif, är ett stycke drama med våldsamma själsrörelser: kärlek, som bryter bojer och frimodigt går i döden, despotvilja och tygellöst hämndbegär, kufvade af en fadersömhet, hvilken efter en våldsam kamp måste vika för det oundkomliga — sonens offerande åt bödelsbilan. Första och andra akterna sakna stadga i händelseutvecklingen, men äga enskilda illuderande drag af renässansens mustfyllda lif och stormande lif, detta fidskede, då blodet var hetare, jordens safter ymnigare, begären hänsynslösare och det onda som det goda större i sina yttringar än nu. I slutakten, då den ljufva Parisina med sublim öppenhet, inför sin make Niccolo d'Este, tillstår sin kärlek till sin styfson Ugo och Niccolo söker göra sig blind inför den hemska sanning, som skall beröfva honom både hans son och hans maka, har diktaren fått det fulla greppet på sitt ämne och därmed åstadkommit några verkligt stora och sköna scener, tillräckliga att trygga styckets framgång. Hvad utförandet beträffar blef det herr Hedqvist, som afgick med den konstnärliga segern. Hans markgrefve af Ferrara var från början till slut fylld af den grymhetens, despotviljans och kärlekslidelsens flamma, som historien tillagt gestalten. Och i sista akten nådde hans spel verklig storhet. Inför denna allt öfverskuggande konst krympte både fru Bosses Parisina och herr Gustaf Molanders Ugo till ett par vecka barn, hvilket dock ej utslöt att äfven de i slutakten fingo en viss bravur och glans öfver sig. De ypperligt arrangerade folkscenerna, dräkternas stiltrohet och förnäma färgsammansättningar samt de vackra dekorationerna fulländade det goda helhetsintrycket.

"Parisina" på Dramatiska teatern Niccolo d'Este (hr Hedqvist), Parisina Malatesta (fru Bosse).

Också Intima teatern kan med skäl visa på ett lyckligt programval i och med upptagandet af Ludvig Holbergs "Den politiske kannstöpären", med herr Oscar Bäckström i Herman von Bremens roll. Hvilken frisk satir i målningen af denne handverkare, som tror sig skickad att styra ett samhälle och hvars storhetsdrömmar ändas med ett dundrande fiasko! Hvilken märg i repliker och situationer, och så välbehaget att möta det klassiska lustspelets enkla struktur — ingenting oväsentligt och inga hysteriska ansträngningar från diktarens sida att bjuda något osedvanligt, utan människor tagna på bar gärning, ställda i aldrig slocknande komisk belysning af sina egna ord och gärningar.

Herr Bäckströms kannstöpäre skulle antagligen kunnat förvärfva sig fader Holbergs välsignelse, i fall herrarne varit samtida. Den är dräplig, vare det nog sagdt, rik på roliga detaljer, jämnt och fest byggd som karaktärsbild. Konstnären är mycket sparsam med gestikulationen, hvilken annars ingår som ett viktigt element i Holbergsstilen, men har i stället ett mästerligt genomfördt minspel, i hvilket det löjeväckande dumma och yfverborna hos denne kannstöpäre klarligen avslöjar sig.

Näst herr Bäckström kommer herr Lars Hanssons kvickt genomförda dräng Heinrich, fröken Appelberg som kannstöparens hustru — dock ej så helt till sin fördel — hr Rune Carlstens i mask och spel utmärkta Gerdt Buntmakare o. s. v. Uppsättningen är, både hvad kostymer och dekorationer angår, en heder för teaterns ledare liksom regissören, hr Einar Fröberg, förtjänar loford för den pietetsfulla instuderingen.

"Orfeus i underjorden", Offenbachs muntra och musikaliskt spirituella operett, har ånyo framförts på Oscarsteatern, men i en form, som gör att man undrar, om direktionen har gjort en liten lustresa utåt landet, lockad af det vackra vårvädret, lämnande artisterna att klara sig på egen hand. Så som operetten nu ges bereder den i hvarje fall publiken en stor missträkning — och hvad bereder den teatern själf? Inte ära åtminstone.

Konsertföreningens sista konsert för säsongen under Georg Schnéevoigts ledning och med Wilhelm Stenhammar som solist bildade en värdig avslutning på en i alla afseenden lyckad säsong. Föreningen torde nu tillfullo ha visat hvad den vill och kan åstadkomma inom vårt splittrade musiklif, hvarför det är att hoppas att dess nästa arbetsår skall finna ännu kraftigare stöd i publikens sympatier.

ARIEL.

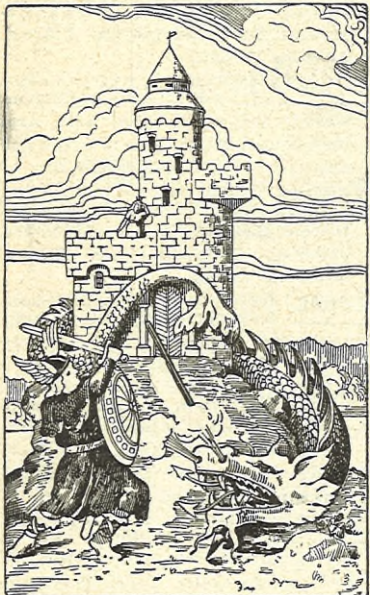
"Den Politiske kannstöpären" på Intima teatern. Scen ur femte akten. Från vänster: Heinrich (herr Lars Hanson), Herman von Bremer (herr Bäckström), rådsherrarne (herrar Winge och Ståhl). Ateljé Jæger foto.

Lejon Pantar & Strumpor

ÄRO AF BÄSTA KVALITE
& OMSORGSFULLASTE
UTFÖRANDE
FÖRSÄLJAS ÖFVERALLT

Nougatkräm (f. 6 pers.).
Nougat: 40 gr. sötmandel, 125 gr. strösocker.
Kräm: 3 äggulor, 50 gr. socker, 2 dcl. tunn grädd, 1/2 vaniljstäng, 4 blad gelatin, 3 msk. varmt vatten, 3 dcl. tjock grädd.
Till garnering: Nougat, 1 hg. gröna drufvor.
Beredning: Mandeln skällas och hackas fint. Sockret lägges i en något varm stekpanna, smord med 1/2 tsk. smör, och röres med träsked öfver elden, tills det är smält. Då tillsättes mandeln genast, och massan får ett uppkok samt upphälles på väl rengjord och smord plåt. Så fort nougaten är något afsvalnad, skäres den i jämna rutor med en

Kvinnans stofhet är ett vackert hår och med sorg ser hon det därför falla af. Enda säkra medlet häremot är F. Paulis Azymol Stimulus. Framstående läkares inlygn och bruksanvisning medfölja hvarje flaska Azymol Stimulus.

FRÅGOR

ENHVAR läsare af *Idun* äger rätt att i denna afdelning framställa förfrågningar rörande hushåll eller andra angelägenheter till besvarande af läsekreten. Dock förbehåller sig redaktionen ömskränkt befogenhet att utesluta de frågor, hvilka anses sakna mera allmänt intresse. Hvarje publicerad fråga kommer att besvaras, och ubetalas för det bästa svaret & någon af här nedan införda frågor, som insändas till redaktionen senast 6 dagar efter detta nummers dato, ett pris af 10 kronor.

N:r 81. Huru skola vi, två flickor, installera oss, med en begränsad kassa, för ett uppehåll af 14 dagar i Köpenhamn? Vi vore tacksamma äfven för anvisning & något trefligt pensionat e. dyl. Huru mycket taga de i genomsnitt pr dag för helinackordering?

Tvenne som vänta på semester. N:r 82. Vill någon vara vänlig och tala om, hur man skall utverka tillstånd att bära nytt släktnamn? Lili.
N:r 83. Finnes någon mänsklig hjälp mot den form af eksem hos små barn, som kallas för mjölkskorf? Vår lilla gosse har nu lidit fruktansvärdt af sjukdomen under ett långt halfår, och inga salvor eller tvättningar vilja hjälpa.
Förtviflade föräldrar.

N:r 84. Hvar finnes enkel, naturskönt belägen badort, så nära Stockholm att resan ej blir dyrbar, lämplig för ämbetsmannafamilj med både vuxna och yngre barn? Mycket tacksam för svar vore
Mångårig prenumerant.

N:r 85. Småskollärarinna i småstad undrar hvad hon skall göra under sin 3 månader långa ferie. Har tänkt gå igenom en hushållskurs 1 månad, eller finns något ställe, där man kan få lära sig massage billigt eller få komma i någon treflig familj på landet? Har annonserat, men ej fått något svar. Tacksam för råd eller hjälp är
Rådlös.

N:r 86. Skulle någon af *Idun* läsare kunna ge mig upplysning på den som tillverkat väfstolen, som var utställd på »Baltiska» i den danska paviljongen, och på hvilken i början af juni väfdes sidan? Vet att den var tillverkad någonstans i Skåne — men hvar?
Väflärlarinna.

N:r 87. Skulle någon af *Idun* trädgårdskunniga läsare vilja upplysa mig om man kan odla portugisisk lök i den egna äppan? I så fall: tillvägagångssättet, hurdan

jord den fordrar, gödningsämne m. m.

Tacksam för svar.
Ung fru på landet.
N:r 88. Ung husmor emoter tacksamt recept & godt grahambröd, möra grahamsskorpor, grahamskex. Allt af så godt mjöl som möjligt.
N:r 89. Två 19 års flickor, med brinnande håg och lust att blifva filmskådespelerskor, fråga härmed om någon af *Idun* läsare ville vara vänliga och gifva någon upplysning om bästa sättet att komma in på den banan? Tacksamma för svar.
Förhoppningsfulla.

N:r 90. För åtskilliga år sedan annonserades om bildandet af en klubb för döfva i Stockholm. Existerar denna klubb ännu och i så fall, hvem är dess ordförande? Ar klubben upplöst, vore jag ytterst tacksam att få veta namn och adress på den person, som tog initiativet till klubbens bildande. Isolerad.
N:r 91. Hur lagas s. k. mockatårta? Mor Ida.

N:r 92. Vore så tacksam erhålla ett råd om bästa sättet och tiden att konservera ägg. Ung husmor.
N:r 93. Kan någon af *Idun* läsare eller läsarinor gifva beskrifning på den småländska nationaldräkten.

N:r 95. Ung flicka frågar härmed om någon af *Idun* läsare skulle vilja lämna henne upplysning af följande. Jag har tänkt ägna mig åt sjuksköterskekallet. Hvad fordras att komma in på Sabbatsberg eller Röda Korset? Jag har endast folkskolekunska. Ar det någon idé att jag i så fall läser så att jag får motsvarande kunska till 8 kl. läroverk? — Kan jag börja på ett mindre lasarett (länslasarett) och arbeta mig upp till öfersköterska? Tacksam för råd är Hillevi.

N:r 96. Af läkare ordinerad 6 veckors vistelse i fjällen (struma). Då

MUSTAD'S VÄXT-MARGARIN

Endast det bästa är godt nog.
Begär o. se till att Ni får MUSTAD'S
"BÄSTA-VÄXT"

jag har mycket begränsade inkomster, hvar skall jag kunna få billigast möjliga inackordering. Små prentitioner, men trifs ej på alltför ödsliga, folktomma platser. Tacksam för råd och anvisningar. Eva.
N:r 97. Finnes det någon bland *Idun* läsare som vill råda mig. Jag önskar låna 400 kr. för att utbilda mig till sjuksköterska. Finns det någon donation eller fond att vända sig till, eller hur skall jag lämpligast gå tillväga frågar Prenumerant.
N:r 98. Vore tacksam för ett godt råd. Behöfver på något sätt hjälpa till, ty genom de tryckta förhållandena ha min mans affärer blifvit ytterst

dåliga. Har mycket tänkt på en tjänstebyrå, men har från tillförlitligt håll hört att den enda som finnes på platsen (en mindre stad), har monopol på att få vara ensam. Kan detta vara lagligt eller skulle det gå att upphäfva monopolen? Här finnes heller ingen arbetsförmedling. Har äfven tänkt på en s. k. kaffedepöt som finnes i större städer men vet ej hur därmed förfares, om man själf måste inköpa lager eller om det finns någon firma att vända sig till, som står bakom. Energiisk.
N:r 99. Vore tacksam få något råd, hur en ryggsstuga med torftak,

Schweizer's Broderier

direkt från Schweiz, tull- & portofritt till bostaden!

Begär redan i dag vår kollektion, innehållande 80 nya modeplanscher med broderade mönster, som visa det mest förtjusande utförande af de berömda Schweizer-broderierna, jämte katalog öfver tvättbroderier och andra små artiklar med äkta Schweizer-broderier.
Denna rikhaltiga kollektion sändes franko till påseende mot insändande af ett 20-öres frimärke.
Den innehåller provver på: Blusar och dräkter för damer, duchesse, skotskt etc. samt Schweizer-batist från 95 öre metern. Synnerligen rikhaltigt urval i svart, hvitt och kulört. Denna kollektion sändes också franko till påseende mot ett 20-öres frimärke.

ungna flickor och barn — af batist, voile, krepp, transparent, lärt o. s. v. samt det nyaste i sidentyger från kr. 2.35. Våra broderier äro osydda och kunna lätt förfärdigas efter hvilket tillskräningsmönster som helst.

Samtidigt offerera vi vår kollektion af det nyaste i sidentyger till klädningar och blusar: krepp, duchesse, skotskt etc. samt Schweizer-batist från 95 öre metern. Synnerligen rikhaltigt urval i svart, hvitt och kulört. Denna kollektion sändes också franko till påseende mot ett 20-öres frimärke.

Schweizer & Co. Luzern, 10 (Schweiz).

NY YPPERLIG TRÄDGÅRDSBOK!

Ossian Lundén:
**HEMMETS
KÖKSTRÄDGÅRD**
GENOMSEDD AV
Ellen Nordenstreng.
Pris 1.75.
Albert Bonniers förlag.

The Tolff Sibyllers SPÅDOMMAR,

som många undersamme händelser ifrå världens begynnelse in till enden tillkenna gifva. Utgiven i Stockholm 1820 och nu omtryckt. Pris 75 öre.

Prophesia Sibyllæ. Versupp-laga med en kort bonde-praktika, tryckt i Stockholm 1740 och nu omtryckt. Pris 50 öre.

I alla boklädor eller mot postförskott från **Björck & Börjessons Bokförlag**, 62 Drottninggatan, Stockholm.

CLOETTAS GULD-CACAO

i vidstående förpackning
säljes öfverallt
1 HEKTO 45 ÖRE

EDV. NERLIEN, A.-B.

STOCKHOLM - - LUND

Sveriges bäst sorterade
fotografiska affär.

Bästa inköpskälla för
fotografer och amatörer.

EUCALYPTUS OLJA

MOT REUMATISM
GIKT...
PODAGER.

erhålles i originalflaskor & kr. 1.50 hos Eder Färghandlare eller efter insänd rekvisition mot efterkräf från **CHARLES WEYDE'S DROGAFFÄR**, NORRKÖPING.

LEDIGA PLATSER

Sänd aldrig originalbetyg utan endast afskrifter när ni svarar på annons om ledig plats.

UNG DAM med god uppfostran, frisk, villig och barnkär, erhåller plats hos disponentfam. i västkuststad att sköta och sysselsätta 4 barn i ålder 2 till 6 år.

PALITLIG, BÄTTRE FLICKA, skicklig i klädningssömnad och villig att deltaga i husliga sysslor, erhåller plats 1 maj i liten familj på bruk i Småland.

ENKEL, ANSPRAKSLÖS, frisk och glad ung flicka, som vill åtaga sig vården af tvenne små flickor, 5 och 2 1/2 år, samt deltaga i husliga sysslor, erhåller god plats i familj mot fritt vivre.

HUSMODERSPLATSEN (endast för ekonomifördelningen) vid länslasarettet i Hudiksvall är till ansökan ledig att tillträdes den 1 nästkommande juni.

Medelåld., bild. husföreståndarinna med jämnt och godt lynne sökes af ensam, medelåld. herre som f. n. vistas i Amerika men nu längtar hem till Sverige eller något af de skandin. länderna.

Lärarinna, med erfarenhet och van att undervisa, helst musikalisk, får genast plats för längre tid i o. f. att följa 8:de klassen.

Elever emottages å Länslasarettet Norrtälje.

Hos läkare får enkel, anspråkslös sköterska plats genast, bör ha genomgått mindre kurs vid landsortslasarett och äga häg för sjukvård.

Hushållsfröken, fullt kunnig i matlagning, bakning och konservering, erhåller 1 juni plats i liten familj på landet.

Hushållerska, fullt kompetent och villig att ensamt förestå ungarhushåll, erhåller plats. Insänd foto, betyg och uppgift å löneanspråk till kronofogde R. Molander, Wara.

Föreståndarinneplatsen vid Nyköpings folkskolors skollofskoloni å Västra Femöre, Oxelösund, under instundande sommar är till ansökan ledig.

Exam. Sjuksköterska erhåller plats som sjuksköterska och föreläsningssystem i Forsa församling, Gefleborgs län.

Föreståndarinneplatsen vid Norrbottens läns Sinnesslöanstalt, som inom närmaste åren skall utvidgas och kompletteras med arbets- hem och asyl, kungöres härmed ledig att tillträda den 15 juli 1915.

Barnsköterska

med utbildning för kindergården erhåller anställning d. 1 juni d. å. å Norrköpings Barnavårdsanstalts barnkrubbeafdelning.

Föreståndarinnebefattningen

vid den Södermanlands läns landsting tillhöriga asyl för obildbara sinnesslöa å Löt i närheten af Strängnäs är ledig för tillträde den 15 nästkommande juli.

Sveriges äldsta - och största - Specialfirma

BARNKLÄDER

Särskilda afdelningar för Backfisch-Konfektion & Barnskodon 18 Regeringsgatan.

Akt.-Bol. M. BENDIX, 18 Regeringsgatan, 5 Sturegatan, 90 Drottninggatan, STOCKHOLM.

PLATSSÖKANDE

BARNSKÖTERS KOR, som genomgått utbildningskurs i Sällskapet Barnavårdsanstalt finns anmälda å Sthlms stads Arbetsförmedling, Regeringsg. 107.

24-ÅRIG FLICKA önskar plats i treflig familj som hjälp och sällskap. Har genomgått 1-årig kurs i sjukvård.

UNG, GLADLYNT FLICKA med realskoleex. önskar plats i familj för att läsa med barn, som sällskapsdam eller ock biträda vid skrifgörömål.

UNG FLICKA, som för närvarande förestår sitt föräldrahem, önskar under sommarmån., från 1 juni, plats i god familj, helst på landet, att mot fritt vivre deltaga i hemmets göromål.

19-ÅRIG FLICKA, som genomgått 8-klass. läroverk och är van vid husl. syssl., önsk. komma ut på större herr- eller prästgård för att deltaga i alla inom ett hem förek. göromål.

MEDELÅLD. BILDAD DAM med godt utseende, musik. o. sjukvårdskun., allvarligt sinnad, söker plats i ånkemanshem såsom husföreståndarinna eller sjuksköterska.

TVENNE BILDADE FLICKOR af goda familjer önska inst. juni plats mot fritt vivre, event. någon lön, på herrgård eller större egendom, att under husmoders ledning vara behjälplig med förek. göromål.

UNDER SOMMAREN önskar 20-årig flicka, som genomgått 8-klass. läroverk, plats i god familj att läsa med mindre barn. Villigt deltaga i husl. göromål.

UNG LÄRARINNA önskar mot någon lön plats i familj att läsa och spela med barn eller biträda i hushållet.

UNG, BILDAD FLICKA önskar plats som hjälp och sällskap hos äldre dam eller herre. Något kunnig i sjukvård.

SMÅSKOLLÄRARINNA önskar under ferierna 15 juni-15 aug. plats i familj i Norrland att hjälpa till med förefallande göromål.

EXAM. SLOJDLÄRARINNA söker plats i familj eller barnhem att under sommarmån. undervisa i slöjd.

MEDELÅLD. BILDAD DAM söker plats omkr. 15/6, antingen att medfölja familj el. ensam dam till badort el. på resor, eller som hjälp och sällsk. i hem. Ar. resvan. Kunnig i engelska och barnkär.

BARNFRÖKENPLATS önskas i god familj af 24-årig exam. kindergårdenlärarinna kunnig i barnavård; gemens. slöjdgård å Näsås. Goda rek. fr. innehafta platser.

UNG FLICKA som genomgått folkhögskola önskar plats i god familj på landet som husmoders hjälp.

HUSFÖRESTÅNDARINNA. Troende, bildad, medelålders dam med förmåga att göra ett hem trefligt önskar plats snarast. Finfinna betyg och ref.

GEBILDETE DEUTSCHE DAME, die jeherlang in Schweden war, sucht geeignete Stellung zur selbständigen Führung des Hausstandes.

SOM HUSMORS HJALP vid förekommande arbeten önskas plats, helst å herrgård. Kunnig i handarb. o. sömn.

Bildad tyska söker plats från 1 juni i bildad familj, helst i Norrland. Ref. lämnas.

Lärarinna med 10-årig undervisningsvana i skol- ämnen, språk (fransk., eng.) o. musik önsk. till hösten plats i familj.

Troende flicka önskar plats som barnfröken. Van vid späda barn. Något kunnig i sömnad.

Flicka, kunnig i sömnad och enklare matlagning, söker plats i familj, gärna där barn finnas. Fina ref. Svar till »Familjemedlem Näsbyholm».

En vän 18-årig elementarbildad flicka af god familj önskar plats i juni på större landegendom, att hjälpa till med alla inom hemmet förekommande göromål.

Kvinnl. Gymnastikdirektör utex. från G. C. I. samt med praktik från utländskt institut önskar under sommaren plats å badort eller i familj.

Ung flicka, önskar till den 1 juni ev. förr mot fritt vivre komma i bättre familj för att under husmoders ledning lära sig matlagning samt ett hems skötande.

Å egendom på landet, eller nära stad önskar ung, hurtig, musik. flicka komma som hjälp och sällskap.

Bättre, enkel och anspråkslös flicka som genomgått slöjdlärrarinneseminarium, önskar plats i skola eller familj.

Bildad, musikalisk, ung tyska söker plats som sällskapsdam och för att undervisa i tyska språket samt musik och sång.

Gymnastikdirektör, kvinnlig, önskar plats. Goda betyg och rek. Sv. t. »Energisk», Vanås p. r.

SOMMARBLUSAR af BATISTE, VOILE, LENON, OPAL. Utsökta Modeller. Största Urval. J. F. HOLTZ STOCKHOLM, Brunkebergstorg 5 - Stora Nygatan 35 Sturegatan 8.

INACKORDERINGAR. LÄMPLIGT TILLFALLE till extra billig inackordering i liten tjänstemannafamilj på det natursköna Viingsö gifves för ung, bildad, gladlynt flicka, som är villig att något deltaga i hemmets skötande.

Doktorinnan Vima Erikssons Hvilohem, beläget 15 min. skogsväg från Arvika. Inackorderingspris 3 kr. pr dag, 70 å 80 kr. för mån. Adr. Högåsen, Arvika.

KLINTEHAMN fullst. badanstalt (sandstrand) och Warfsholms Pensionat hemtrefligt, billigt, godt bord - bjuda härlig rekreation. Privatrum anskaffas ock. Via Visby dagl. förbind. Sthlm. Brevväxla. Hr Wöhler, Klintehamn.

CHESEBROUGHS Vaseline Inregistr. Varumärke. »Den bästa vän, du någonsin kan få» Med detta preparat kan man lindra och bota många krämpor.

CHESEBROUGHS VASELINE Det bästa för barnens hud. Moderna, hvita trädgårdsmöbler. Förstklassigt utförda. Illustrerad katalog på begäran. Rönneådalens Aktiebolag Stockamöllan. Tel. 5.

Gymnastikdirektörsexamen
 afläggas efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
 Ny kurs börjar den 14 sept.
 Prospekt gen. **kapten J. Thulin, LUND.**

Doktor A. Kjellbergs
 kurs i massage och sjukgymnastik.
 Begär prospekt i Stockholm.
 Mästersamuelsgatan 70.

Med. Dr E. Kleens
 (ett-åriga) kurs i Massage och Sjukgymnastik (för damer) börjar den 1 okt. kl. 10 f. m. Nr 37 Mästersamuelsgatan, 2 tr. upp. Prospekt begäres stående under adress **Engelbrektsgränd 43 B, II.**

Kurs i Massage och Sjukgymnastik
STOCKHOLMS
MASSAGE- & GYMNASTIK-INSTITUT
Biblioteksgatan 28
 Begär prospekt.

Rysk Fräkenpomada,
 fullt oskadligt, storartad effekt, kr. 4,50 + porto (diskret försändning) endast i
Franska Parfymmagasinet,
 Hoflev.
 21 Drottninggatan 21, Stockholm.

OATINE,
 denna kraftiga, snöhvita naturprodukt, framställd af ren hafre, uppriskar huden och åstadkommer i förening med solens värme den så eftertraktade klara friska engelska teinten. Akta **Oatine-Creme** i vitt burk med grönt lock: pris 1,50; 4-dubbel inneh. 3,-. **Oatine-Snow:** 1,50. Finnas öfverallt samt hos A. W. Nording, Biblioteksg. 11, Birgerjarlsгат. 16 c. Drottninggatan 68, Stockholm.

Majorskan Edmanns
 utsökta
Crème Idéale
 och
Poudre Idéale
 är af kunnigare anseende som mest elegant och mest förskönande.
FÖRNÄMSTA PARFYMERIER.
För den nyfödde.
 Komplet utstyrelse, 3 omgångar, välstyrt af bästa material. Pris 10 kr. pr kartong. Presentkartongen 14 kr. Fru Caspersson, 9 Karlslundsg., Örebro.

Turkiska badet.
 i Malmtorgsbadet är öppet hvarje torsdag för damer. Yppersta medel för bibehållande af smart figur och fin hy. Badet är angenämast, om man är flera i sällskap. Pris kr. 1:50.

TRICOPHEROUS

 är världens förnämsta **Hårmedel** och öfverträffas icke af något annat liknande preparat.
Pris pr fl. 2.50.
 Erhålles hos alla 1:sta klass Parfymeri-, Drogh- och Coiffyrfärer.

LÄGELIGEN SKYDDAD!

Skin Food
 FOR UNWASHED
 FINGER AND
 SKIN
Skin Food

Damer! Vårda Eder hud!
 Genom att hvarje afton massera händer och ansikte med **Skin-Food** erhåller Ni en frisk och ungdomlig hy. Finnes hos samtliga parfym- och drogaffärer.

Elsa Philips Husmodersskola,
Stockholm, Karlavägen 25 (f. d. 1 A),
 börjar sin 15:de termin för bildade unga flickor den 15 sept. 1915. Undervisning i finare och enklare matlagning, bakning, konservering och inläggningar af frukt, grönsaker och kött, sjukmatlagning, uppköp, födoämneslära, hushållets ekonomi m. m. Olika kurser. Examinerade lärarinnor. Förbereder inträde till lärarinnekurser i huslig ekonomi. Prospekt, ref. och närmare upplysning på begäran.
ELSA PHILIP, Stockholm, Karlavägen 25, 3 tr. Tel. Ö. 1810.

Ferieläsning i Torekow.
 Undervisning i realskolans alla ämnen ävensom i klassiska språk meddelas 15 juni-15 augusti av undervisningsvana lärare. God och billig inackordering kan erhållas. Obs! Salta bad! Svar till "Läroverksadjunkt 1915" Iduns exp. f. v. b.

Skogsbo Hushållsskola, Leksand,
 börjar den 15 sept. 1915 sitt 12:te arbetsår för 8 unga flickor, som slutat skolan. Kursen omfattar: enklare och finare matlagning, äfven vegetarisk, handarbete och väfnung samt födoämneslära, bokhålleri och främmande språk. Pris 800 kr. Närmare upplysningar och referenser lämnas.
Gertrud Wallin, Leksand, Signe Philip.

Bogstens Hushållskurs 1 Juli-1 Okt. el. 1 Aug.-1 Nov. Matl., bakn., all sorts frukt- och grönsakskonserver, väfna, handarb. Friskt landtfl vid skog o. sjö. Prosp. mot 2 porto. Obs! Sommar-gäster emottagas. Fru Ida Palmgren, Bet'na.

Privata Högre Lärarinneseminarium i Stockholm
Riddaregatan 23.
 En lägre, tvåårig kurs. Avgångsexamen därifrån medför lägre kompetens. En högre kurs, avsedd för fackutbildning. Avgångsexamen från denna kurs medför högre kompetens.
 Ansökningar till avd. III böra insändas snarast möjligt.
 Inträdesexamen till seminariets första avdelning tages sin början den 7 juni. (Ett fåtal platser tillsätts efter inträdesexamen vid höstterminens början. Ansökningar jämte betygsskrifter, frejd- och läkarbetyg böra vara insända före den 30 maj.
 Upplysningar lämnas av läroverkets föreståndarinnan, Fröken Sofi Anderson, mottagn. Onsd. och Lörd. kl. 1-2. **STYRELSEN.**

Edla Carlssons Privathotell rekommenderas. Elektr. belysning och Rikst. i alla rum. Rum fr. 2 kr. **Frukostar o. Supeer serveras. Birgerjarlsгат. 8, Stockholm.** (röd, grön o. gul spåravn stannar vid porten). Riks. 44 01, 72 59. Allm. 125 89, 185 19.

Hälsobrunnen Hälsan, Hälsingborg,
1:sta juni-1:sta september.
Sofiakällan, landets rikaste koksaltkälla. Härliga hafsbad i Öresund, strandbad. Sjukgymnastik, massage. Modern elektrisk behandling ss. Vierzellenbad m. m. Lokal hetluftsbehandling. Radiumkur. Företrädesvis behandlas urinsyrediates, gikt, reumatism, mag- och tarmsjukdomar, kroniska slemhinnekatarer, skrofler, konvalescens.
 Postadress: Brunnskontoret, Hälsingborg, Läkare: A. Björkman.

Florodol-Tvålen,
 dagligen använd,
 förskönar och föryngrar.
 Säljes öfverallt
 å 60 öre.
 Parfymeri
FLORA
 GEFLE

Utmärkta organ
 för annonsering i landsorten
 äro följande tidningar:

- Arvika: Arvika Nyheter.
- Avesta: Avesta-Posten.
- Borlänge: Borlänge Tidning.
- Borås: Borås Dagblad.
- Falkenberg: Falkenbergs-Posten.
- Falun: Falu-Kuriren.
- Halmstad: Hallandsposten.
- Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.
- Helsingborg: Öresundsposten.
- Hernösand: Hernösands-Posten.
- Hörby: Mellersta Skåne.
- Karlstad: Karlstads-Tidningen.
- Kristinehamn: Ansgariiposten.
- Landskrona: Korrespondenten Landskrona Tidning.
- Linköping: Östgöten.
- Luleå: Norrbottenskuriren.
- Mora: Mora Tidning.
- Nyköping: Södermanlands Nyheter.
- Oskarshamn: Oskarshamns-Posten.
- Söderhamn: Söderhamns-Kuriren.
- Söderköping: Söderköpings-Posten.
- Södertelje: Södertelje Tidning.
- Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.
- Umeå: Västerbottens-Kuriren.
- Västerås: Vestmanlands Läns Tidning.
- Visby: Gotlandsposten.
- Örebro: Nerikes-Tidningen.
- Östersund: Jämtlands Tidning.

"Glänsande popularitet
 över hela Skandinavien,"
10:de tusendet
 nu utkommet av
Yngve Nilssons
Vals-komposition "Kornblixten".
 Finnes att tillgå hos alla Hrr Bok- och Musikhandlare eller direkt från förlaget.
Piano 1: 50, Orkester 2: 50, Sextett 1: 75, Oktett 2: 50.
 - Smäländska Musikförlaget -
 Hovmantorp 33.

Till pingst!
 Använd Kraterplattan till eder putsnig i hemmet. Den räcker ca 20 år för en familj. Ni blir säkert storförtjust. Plattan återtages dock efter profning, om ni så önskar. Pris 1 kr. Skrif ett brefkort i dag.
TEKNISKA FABRIKEN KRATER,
 Växiö.

MARIEBERGSBORD. Bord med skifva af porlin köpes genast till högt pris. Svar med fullständig beskrifning, mått och pris torde sändas till »Mariebergsbord», Nord. Annonsbyrån, Göteborg.

Stamrosor,
 utmärkta sorter och vackra exemplar med 2 års kronor, 125 cm. stamhöjd. Läga remontant-rosor, allt förädladt här, med rik rotbildning. Noor i Knifsta. Riks. 47.
 K. A:SON HERMELIN.

Fiskebäckskil
 Restaurant Utsikten rekommenderas.
 Vördsamt **Anna Olsson.**

DIAMANT TVÅL

Du begagnar väl
Happachs Diamant-Tvål,
 husmoderns bästa vän? Om ej, så försök den i dag och öfvertyga dig om, att den gör tvätten bländande hvit och arbetet till ett nöje.
 Kom ihåg, att då du föredrager vår **Svenska tvättvål** före den Engelska, du därigenom gagnar **Sverige** och skaffar arbetsförtjänst åt **Svenskar.**
HAPPACHS SÄPFABRIKS A.-B.
 Malmö & Stockholm

Hårarbeten,
 ej fabriks- utan hemarbete. Flåtor af äkta mjukt naturhår, alla färger, fylliga, 50 cm. lång 4:50, 60 cm. 6:50, 70 cm. 8,-, 80 cm. 10,- kr. Länkar 2:- å 3:50. Klockkedjor 3:50-4,- kr. I öfrigt utföres allt hårarbete. Önskas arbetet af eget hår kan sådant insändas. Förstklassigt arbete garanteras. Om ej till belåtenhet får varan returneras. Sändes utan angifvande af innehållet mot postförskott.
FRU ELVIRA OSSBORNE,
 Vallingatan 27, Stockholm.

VINOLIA
 Tvålar, Parfymier och
 Toalett-Artiklar.

 De som med rätta äro stolta öfver sin blomstrande hy använda Vinolia, ty de veta, att Vinolia aldrig kan skada densamma, utan endast verka välgörande.
Vinolia Generalagentur:
Skepparegatan 6, STOCKHOLM Ö. Dj.

Lugna dej, pojke!
 Det går på ett par minuter

 när man har en
HUSQVARNA SYMASKIN.
 Förmånliga afbetalningsvillkor

BRUNKEBERGS TEATERN
 Alltid veckans bästa nyheter!
Idun utgifves denna vecka i A och B.